

münk elé e néhány kimért sor; s nem hiszem, hogy létezik tanító, ki e nevet ne ismerné.

E nagy férfiú emlékének szentelt tehát főkegyeletünk egy napot, midőn születésének 100-dik évfordulóján, okt. hó 29-én, rendes őszi gyűlésével kapcsolatban, „Diesterweg ünnepélyt“ rendezett. — Az ünnepély helyisége a helybeli községi iskolaépület egyik tanterme volt, s rendezői N.-Beeskerek város tanítói. A kiküldött szűkebb-körű rendezőbizottság mindent elkövetett, hogy e kegyeletes ünnepély mentől fényesebben sikerüljön, s dacára a mostoha időjárásnak, a vidéki tanítóság, lelkesedve nagy mesterük magasztos eszméin, a kegyeletet leróvándó, igen szép számban jelentek meg, mi valóban dicséretre méltó, annyival is inkább, mert már régóta nem volt együtt ennyi tanító-tagtárs a szokásos főkegyeleti gyűléseken.

Az ünnepély közvetlen megkezdése előtt Dold s Gockler n.-beeskereki- és Schidek Agost német-écskai tanítókból álló küldöttség ment Steinbach Antal kir. tanácsos-tanfelügyelőhöz, kinek élén a bizottság Rónay Jenő kir. tanácsos-alispánnal tiszteltgett, ki azonban közbejött akadályok folytán, sajnálatát kifejezve, a gyűlésre el nem jöhett.

A vendégek közt ott láttuk szeretett tanfelügyelőnk s segédjét, Scossa Dezső urat, továbbá Lauka Gusztáv, dr. Plechl Szilárd, Menezzer Lipót, dr. Grandjean József, Jeszenszky Nándor, Geiger Alajos, dr. Brájjer Alajos urakat stb.

Miután egy rögtönzött énekkar Sálík József karnagy vezetése alatt elénekelt a „Hymnus“-t, — pont 10 órakor Novoszell János tordai tanító, mint az egylet alelnöke, rövid üdvözlő beszéd mellett a gyűlést megnyitotta. Sajnálatát fejezte ki a felett, hogy a

főkegyelet érdemdus elnöke, Eisler Mihály lázárföldi veterán tanító, betegsége miatt a szép ünnepélyt nem vezetheti; s egyuttal felolvasta a tőle érkezett meglehangú írásbeli üdvözlőt. Ilyent küldött még Bánfi János karansebesi polgári iskolai igazgató, ki szép átiratában röviden ecseteli Diesterweg eszméit s azon óhajának ad kifejezést: „rajta, a mikor utódaink Diesterweg második saeculumát ünnepelni fogják, az „eszme“ már mindenütt, a hol ember él, diadalra jutott legyen!“

Miután magyar és német tudósítól alólírott kéretett fel, elől ülő Bányai Jakab n.-beeskereki tanítónak engedte át a szót.

Feszült figyelemmel hallgatta végig a gyűlés Bányai igen sikerült emlékbeszédét, ki háromnegyed órai beszédben igen szép nyelvezettel és velős mondatokban ecsetelé Diesterweg szellemét. A száraz életrajzi adatokat mellőzve, kiterjedt munkálkodására, annak azon korban felmerült nehézségeire, Diesterweg küzdelmeire; s a nagy férfiú érdemeit oly hathatósan festé, hogy szinte elragadott bennünket, s lelkesedésünket magasztos s szép — de tövisekkel megrakott — pályánk iránt tetemesen fokozta. Bányai kartársunknak, — ki különben is a Diesterweg fordításával elévülhetlen érdemeket szerzett magának, — ezen sikerült beszédeért a gyűlés jegyzőkönyvi köszönetét szavazta meg.

Ezután következett a tárgysorozat 4. pontja: „Diesterweg születésének 100-dik évfordulója“ című alkalmi költemény elszavalása, melyre e sorok írója vállalkozott. — Elénk érdeklődéssel hallgatta végig a gyűlés s vele maga a költemény írója, kit azután a gyűlés valamennyi tagja zajos éljenzés s taps között üdvözölt. Hálás jegyzőkönyvi köszönetet szavazott a gyűlés Lauka Gusztáv koszorus köl-

tónknak e valóban remek s e téren páratlan műveért.

A tárgysorozat 5. pontja értelmében Gockler Lajos n.-beeskereki községi tanító következett, ki Diesterweg irodalmi működését méltatta. Fialat, buzgó kartársunk valóban remekelt, e magában véve háladatlan thema előadásában; de azt oly ügyesen, logikailag helyes sorrendben, s szabatos, szép nyelvezettel adta elő, hogy — még, ki Diesterweget soha sem ismerte is, — ezen előadás nyomán mindenki a nagy paedagogust irodalmi művei rajzolásából kimeríthetően megismerhette. Ez volt czélja előadónak, melyet fényesen el is ért. Éljenzés közepett kapott a majdnem egy óra hosszat tartó beszédeért jegyzőkönyvi köszönetet.

Az ünnepélyt berekeszté a „Szózat“ elhangzása, mely után előlülő mély köszönetét fejezte ki a megjelent vendégeknek s a gyűlést befejezettnek nyilvánította.

Délután 1 órakor egy 40 teritékű diszebéd volt a casino helyiségében, melyen ugy a gyűlésen megjelent vendégek, mint a helybeli s vidéki tanítók képviselve voltak.

A diszebéd alatt azután megeredtek a szebbnél szebb felköszöntők, melyekben Lauka Gusztáv tündökölt. Az első felköszöntőt királyunk Ó felségére Novoszell János egyleti alelnök mondotta, melyet háromszoros éljenzés követett.

Utána Bányai a közoktatásügyi kormányra, Baaden Károly Hertelendy főispárra, Popovics Pája Steinbach Antalra, Müller Mihály a segédtanfelügyelőre, e sorok írója Lauka Gusztávra, ez utóbbi Dold, Gockler és Bányaira, Jeszenszky Nándor a közreműködőkre, Gockler a sajtó képviselőire, Scossa a hölgyeket éltette, Szabó Sándor a közs. tanítótestületre s igaz-

rejtély előtted, melynek utait tán önmagad sem fogod ismerni soha. . . . En hallomásból már ismerlek benneteket, földi asszonyok! Meglehet, hogy neked lesz igazad, meglehet hogy nekem! . . . A jövőre magam is kíváncsi vagyok s őszintén kívánom, hogy a te szavaid teljesebben be! . . . Ha az utolsó szírmot letépted, vagy ha egy évig nem tépsz le egyet sem, akkor ismét eljövök, s ismét beszélgetni fogunk! . . . Es most Isten veled! . . .

Aztán bucsut intett aprócska kezeivel s felülva fogatára, egy pillanat alatt eltűnt. Beáta bámulva tekintett utána s kebléhez szorította a rózsát.

A következő napon Beáta már nem volt egyedül a kertben.

Egy deli, ragyogó szépségű ifju kísérté őt utáiban, a kivel együtt bujkált a rózsalugasok között, együtt hevert a bársonyos gyep szőnyegén s a ki mámorító, édes szerelmi szavakat suttogott füleibe. . .

S Beáta boldog volt! Most már tudott gyönyörködni a virágok színpompájában, a rózsza illatában, a ragyogó, harmatos pársziban! . . .

De boldogsága nem tartott soká!

Rövid időn a virágokat már nem találta oly szépeknek, az illatot nem találta oly részegítőnek! . . . Ujból unatkozni kezdett, s azt hitte, hogy az ifju szavait már kívülről tudja. Egyhangunak, örömtelennek, ostobának talált mindent!

Gyakran elővette a tündértől kapott rózsát rejtekéből, hova azt boldogsága első napján

azzal a szándékkal dugta el, hogy onnan többé soha, de soha elő nem veszi. Elnézegette s megszámlálta színait. S egy izben ez a gondolata támadt:

— Ha egy szírmot letépnék — gondolá — ismét oly boldog volnék, mint az első napokban! . . .

De aztán hirtelen eszébe jutottak a kis tündér szavai, s rögtön félretette a rózsát. Az ifju pedig ezalatt folyton sugdosta fülebe szerelmes szavait, miket ő már kívülről tudott.

Egy este, maga sem tudja, hogy történt, unalomból-e, véletlenségből, vagy készakarva, — letépett egy szírmot. . .

Aztán néhány napig boldog volt ismét — az új szerető oldalán.

A szírmok aztán gyorsan hulltak egymásután, s alig telt bele egy félév, ujjai már az utolsó szírmot tépték le.

S ekkor ígérete szerint megjelent a tündérkirálynő s szomorú arcczal mondá:

— Lásd, nekem lett igazam! . . . Nos mit kívánsz?

Beáta térdre borult s összekulcsolt kezekkel kezdett könyörögni:

— Szép tündér, könnyelmű voltam, belátom! . . . De adj még egy szírmot, s esküszöm, boldog leszek s soha, soha sem fogok mást kívánni! . . .

Es sirni kezdett.

A tündérkirálynő azonban komoly arcczal felelé:

— Kérésedet nem teljesíthetem! Szerencsédet eljátszottad! . . . Különben vigasztal-

lódj! Mert ha a föld valamennyi rózsáját neked adnám s valamennyi rózsaszírom udvarlóvá változna — te akkor sem lennél boldog! . . . Mert ti földi asszonyok önzök vagytok s telhetetlenek a szerelemben! . . . Aztán hirtelen eltűnt. . .

Jurkovic Aladár.

Barangolások.

(Egy nyugalomba vonult világotzó jegyzetei.)

V.

(Pitymalt a havasok közt. — Az arlbergi alagut. — Vorarlberg. — Ut a bodeni tavon. — Kohn ur tengeri betegséget kap.)

Csipős szeptemberi hajnalon távozunk Innsbruckból. Éjjel havazott s a körös-körül fekvő hegyek ormai hótól fehérek. Még csak öt óra; az aczélszürke égbolt áthatóan tiszta, csak kelet felől rezdül fel a hegyek mögött ébredő nap halvány fénye, mely sugarát a nyugati hegyecsucokra veti s azok fehér tarkóját rózsaszínűre festi. Pompás látvány! A gyorsvonat az Inn folyását követve ijesztő hegyóriások közt surran tova, minduntalan áthidalva az Inn tengerzöld vizét, mely ezernyi sziklán törve meg, haragosan tájtézik alattunk s hol jobbra, hol balra tűnik elő. A havasok szebbnél-szebb alakzatait mindjobban megaranyozza, a kelő nap pirja s az „alpenröthe“ bűvös látványát tárja elénk. Fenn minden fényben, alant mély árnyékban; fenn az olvadó hóból apró felhőcskék alakulnak, melyek a csucokat részben elfödik, alant fagyos, hideg idő van. És mi szörnyen fázunk! Lulu

gatóra stb., stb. A diszebed este 8 óráig húzódott. Ugy a vendégek, mint a kartársak, elismerőleg nyilatkoztak a rendezőkről.

Szépen folyt tehát le az egész ünnepegy, melynek szellemi része határozó eszköz arra nézve, hogy egyleti jelszavunkhoz hűn: „Bátran, gondosan és Istenben bízva előre!” haladhasunk. Ha ezt követjük, Diesterweg apánk méltó munkásai leszünk! Adja Isten!
Dold István.

Segély a tüzkárosultaknak!

Nagy-Becsereken néhány hét előtt mozgalmat indított meg a helyi sajtó néhány képviselője a tüzkárosultak segélyezésére rendezendő mulatság tárgyában, melynek élére Hertelendy Józsefet, Torontálvármegye főispánját sikerült megnyerni, ki nagy elfoglaltsága mellett is szívesen támogat minden mozgalmat, mely a felebaráti szeretet nemes munkájának gyakorlását tüzi ki célul.

A helyb. városi casinóban október hó 26-án, vasárnap d. u. tartatott meg az első nagyobb szabású értekezlet Hertelendy József, v. b. t. tanácsos, a Szt-István rend lovagja, a megye főispánjának elnöklete alatt.

A főispán Rónay Jenő kir. tanácsos, alispán, Daniel László megyei főjegyző és többek társaságában érkezett s zajos éljenzés közt lépett a terembe. A főispán megnyitó beszédében megemlékezett az országban dult tüzvészek pusztításairól, mely Tokaj városát s az ország több virágzó községét egészen elhamvasztotta s a torontálmegyei Szt-Hubert községet is érzékenyen sújtotta. Az egész ország társadalmi sietett szerencsétlenül járt embertársaink segélyezésére s Torontálvármegye székhelye sem akar rideg

közönnyel elzárkózni, midőn áldozatkészségről van szó. Örömmel üdvözli e mozgalmat, melynek sikerében előre is bizik, s mely ép a tél küszöbén nyújthat segínyt a szükségben szenvedőknek. — Kp. Kovács László r. b. jegyző ezután a rendezőség névsorát olvasta fel, mely a következőleg alakult:

Elnök: Hertelendy József, főispán.

Alelnökök: Rónay Jenő, alispán,

Krsztics János, polgm.,

Dr. Schwarz Mihály ügyv.

Jegyzők: dr. Brájjer Lajos,

Kp. Kovács László,

Jokly Zsigmond.

Pénztárnok: Weisz Izidor.

Ellenőr: dr. Magyar Károly.

Rendező biz. tagok: Andrassy Ákos,

Bauer Henrik, Balás Iván (N.-Elemér),

ifj. Bobor Gyula (N.-Elemér), gr.

Bethlen Miklós (T.-Bece), Botka Béla

(Bánlak), Belitska Sándor, Daniel

László, Daniel Ferencz Elemér, ifj.

dr. Demkó Pál, br. Feilitzsch Berthold,

Fuchs István, Fornszek Béla,

Filkovič Boldizsár, Gockler Lajos,

Grünbaum Arnold, Grünbaum Fri-

gyes, Gyertyánffy Jenő (Gyér), dr.

Hölländer Mór, Herzl Sándor, Jankó

Ágoston (N.-Szt-Miklós), Knáb Adám,

Kajtár Jenő, Kádár Gyula, Kellner

József, dr. Kovács Izsó, Kovács Mór,

Lienert Gyula, Lucsics Miklós, Les-

tyánszky János (T.-Bece), Molnár Mi-

hály, dr. Mangold Samu, Mesterovits

Pál, Oldal Antal, Poroszkay Béla,

dr. Pap Géza, dr. Perisics Zoltán, dr.

Petrovits Szvetozár, Pollák Viktor,

Rónay László (Kis-Zombor), Reitter

Oszkár, dr. Rózsa Vilmos Streitmann

Antal, Szöllösy Kálmán, Szilágyi Al-

bert, Szavits Miklós, Saics B. főhad-

nagy, Talapkovics Vazul, Tallián Emil

(T.-Kanizsa), Tribalszky Teofil, dr. Végh

Imre, dr. Végh Lajos, Wegling István,

Weisz Manó, Weisz Károly, Weisz Sán-

dor, ifj. Vécsey István, Zsiros Imre, ifj. Zsiros Lajos.

A gyűlés folyamán dr. Schwarz Mihály alelnök indítványára elhatározatott, hogy minden egyes rendező bizottsági tag külön gyűjtő-íveken saját hatáskörében gyűjtést rendezzen.

Rónay Jenő alelnök zajos helyeslés közt azon indítvánnyal lépett elő, hogy a tüzkárosultak segélyezésére a f. év bezártáig tartó mulatság-cyklus tartassék. Az első mulatság f. hó 19-én Erzsébet királyné névnapja alkalmából rendeztetnék. (Közvacsora, táncz és tombola, melyhez a nyeremények közadakozás útján gyűjtetnek.) A második november 29-én élőképek, szinelőadás és hangversenyből állana. — Deczember 6-án és 20-án bazárral egybekötött tea-estélyek tartatnának s azon esetben, ha hó lesz szánkázás, esetleg koresolya-ünnepegy. — Deczember hó 31-én nagy hering-estély (orfeum előadással s különböző hasznóhajtó bolondságokkal) rendeztetnék.

E kitűnő program végrehajtására a vigalmi-bizottság alábbi alakult:

Rónay Jenő (mint elnök), dr. Brájjer Lajos, br. Feilitzsch Berthold, Filkovics Boldizsár, Fornszek Béla, Grünbaum Arnold, Jokly Zsigmond, Kajtár Jenő, Kp. Kovács László, dr. Magyar Károly, Mesterovits Pál, dr. Pap Géza, Pollák Viktor, Reitter Oszkár, dr. Rózsa Vilmos, Szavits Miklós, Streitmann Antal, dr. Végh Lajos, Weisz Sándor és Zsiros Imre.

A vigalmi bizottság még külön osztályokra oszlott.

Mindezekből látható, hogy a nálunk eddig szokatlanul nagyszabású mulatság számos alkalmat fog nyújtani városunk s a vidék közönségének a felebaráti szeretet gyakorlására — vi-

barátom füle hegyéig plaidjébe burkolódik, én vékonyka felöltömben jégcsappá fagnék, de utitársam gyapjutakarója nekem is menedéket nyújt. Csak Kohn ur kékül mindjobban, mint a szilva, a mi őt végre arra indítja, hogy az első állomáson a „fehér zsiraf” számlájára egy üveg szilvioriumot és három üveg cognacot vásárol, melyekkel önfűtést rendez. Minket is itat, de ő valóság concurrentiát kezdett a Daidák hordajával. Rossz véget jósolok ehhez, de ő bizik az „ösi erényben”.

A pálya, melyen haladunk egyike a legremekebb vasutépítéseknek; függőhidak és alagutak egymást váltják. St. Anton mögött a világhírű Arlbergi alagutba száguld gyorsvonatunk, s csak 20 percnyi rohanás után Langen állomás előtt hoz ki a föld méhéből. Nyomasztó éjnek tetszik e rövid ut, melyben a vonat sikeítő zaja, rémes zakatolása, mintegy lidércnyomás ül kedélyünkön, s mely után szinte örömmel látjuk a kék ég mosolygását viszont.

Kohn ur lelkesülten felemeli cognacos üvegjét s vivátot kiált, Lulu barátom, ki a hirtelen beállott napfogyatkozás következtében pótálást rögtönöz, álmában vigan horkant; — én egy kis gyermekleánytól veszek egy csokor frissen szedett havasi gyopárt, melynek bus jelentősége a költő szavait juttatják eszembe:

Feltámadás van a sirban,

Ujulás a természetben,

Csak az halt meg mindörökre,

Amit benned én vesztettem!

Vorarlbergen néhány óra alatt végig száguld a vonat. A haragos vidék mind nyájasabbá lesz. Napraforgó és piros mályva virit a kised házak előtt, melyeken az emelet pikkelyes famunkából épült, s kövekkel borított tetőzetükből apró tornyok nyulnak ki. A hegyoldalok buja szénatermését apró petrencékben karókra rakja az előrelátó gazda, nehogy a gyakori esőzés dohossá tegye a takarmányt. Ugy néznek ki e hosszú csoportba vert karók, mint az őskori „menhir”-ek.

A Rajna széles völgyébe térve a vasut mentén elterülő kukorica-vetések élénken emlékeztetnek Torontálra, csak hogy itt még zamatos fenyőillatot hordoz a szellő. A nap verőfényes sugarai is mintha hazulról hoztak volna egy kis melegítőt, szinte jobban esik sütkérezni bennük.

Kohn ur ép az utolsó üveg „kohonyakot” nyakalja be, mikor vonatunk Bregenzbe érkezve a tópartján tesz le, hol azonnal gőzhajóra szállunk. A Bodensee mintegy kis tenger háborog alattunk s az erős szélviharban tarajos hullámfodrok usznak kristályzöld felszínén, egymást kergetve a meszszire ellapult víztükrön, melyre a kék ég bolt borul. Szinte jól esik e szabad láthatár Tirol és Vorarlberg nyomasztó hegyóriásai után, melyek a kikötőből távozó hajótól a távol kódében maradoznak el. Hótól borított csucai még itt-ott feltűnnek, azután teljesen ködhomályba borul az osztrák-magyar haza. . . .

A bodeni-tó nyugtalansága a háborgó Balatonra emlékeztet, de az élénk hajózás

nem. Lindau kikötője, hol Dél-Németország, Ausztria és Svájc határai érintkeznek egymással, bajor, württembergi, bádeni, svájci és osztrák lobogóktól tarkálék, melyek a különböző izléssel mázolt hajók árbócán vigan lengenek. A középkorbéli kised város ódon, sötét kőházaival, ó-német tetőkkel, régi templomokkal és II-ik Miksa királynak 1856-ban felállított szobrával, bizarr ellentét. Kikötőjét egy 10 méter magas granit-oszlopon álló kő-oroszlán s szép világitótorony ékítik.

Innen négy óráig tart az ut Konstanzba, utba ejtve néhány csinos várost, melyek a tó kies partját szegélyző nyaralók közt mintegy esomópontokat képeznek.

Kohn ur mindebből semmit se lát, ő a sok cognacivástól és a hullámzó tóviz nézésétől — tengeri betegséget kapott s beszámíthatlan állapotban a hajó kormányánál hever; én a vidék s Lulu barátom egy szőke arc szépségében gyönyörködünk. Mindkettő igaz, a kék ég s kék szemek mosolygása! Egyelőre tétovázom, de hajlandónak mutatkozom én is inkább az utóbbinak hódolni, ha Lulu barátom nem volna nálam sokkal csinosabb gyerek s így elvhién csak a természet imádása mellett maradok. Abban bizonyos vagyok, hogy ez nem esal meg, mint — az asszony!

Kp. Kovács László.

gasság közben, mely, hogy jó lesz, arról a jól összeválogatott névsor illően gondoskodni fog. Nagy-Becskek közönsége két hónapig mulathat és tánczolhat a tüzkárosultak javára, a mi szinte — verejtékkal járó munka. Áldás legyen e munkán!

HIREK.

Halottak napja. Koszoruk az üzletek kirkátaiban, gyertyás-sátrak a templomok előtt, általános vándorlás a temetőbe — s talán gyász is itt-ott a szívekben. Az emberiség a gyászban is hivalkodik. És e hivalkodás napja, a mit a naptár halottak napjának nevez. Ekkor dívat a „memento mori“, — és dívat a rég elfeledteteket gyászolni.

Eljegyzések. Herczegszöllösi Szöllösy Kálmán kir. mérnök a mult hét folyamán jegyezte el vécei Vécsey Kamillát Vécsey István nagy-becskekéri köztisztviselőben álló ügyvéd és neje bodbaj Gyertyánffy Eleonóra urnő bájos leányát. Öszinte szívből kívánunk nekik minél nagyobb boldogságot. Butschek József a Franz J. L. cég könyvvezetője eljegyezte néhai Steigerwald László bájos özvegyét szüil. Csuszner Flóra asszonyt.

Rendkívüli városi közgyűlés tartott a lefolyt héten kedden és szerdán a bizotts. tagok csekély részvéte mellett. A közgyűlést Rósa Ignác és Schaffer Antal apát-plébános interpellációi előzték meg. A közgyűlés tárgyat a városi szervezési szabályrendelet módosítása képezte, melynek mielőbbi keresztülvitele a közelgő városi tisztújításra való tekintetből vált szükségessé. A módosítás több új állás szervezésére, mások megszüntetésére, s kisebb változtatásokra terjed ki.

Kinevezések. Ó felsége a király Lestyanoszky János t. becsei járási szolgabíró és Braun Vilmos helyb. pénzügyi titkárt a honvédséghez szabadságot állományu főhadnagyokká nevezte ki.

A n.-becskerei szöv.-tanműhely által október 13-án rendezett sorsjáték fonyereményét (díszes perzsa-szőnyeg) Botka Béla bánlakai főszolgabíró, a harmadik nyereményt pedig (szőnyeg garnitúra) Stanojlovits Uros pészaki jegyző nyerte. A kisebb nyeremények közül is már sokat elszállítottak.

Új helyi érdekű vasutat tervez több töképenzes megyékben. A vasuti vonal Párdányból kiindulva érintené Gyertyámos, Nagy- és Kis-Jécsa, Billéd községeket és Varjasnál összeköttetésbe jönne a valkány-perjámos-varjasi vasuti vonallal. A vállalatban — hir szerint — több torontálmegeyi pénzintézet is részt fog venni, — 400.000 forintot hozva össze e cél javára. A vállalat tervezői már el is készítették a terveket, s az értekezlet megtartása után folyamodni fognak az előmunkálati engedély megadásá iránt. Ha ezt márczius hó végeig megkaphatják, úgy már a jövő év tavaszán megkezdik a vasuti utvonal kiépítését.

N.-Becskek város legtöbb adót fizetői: Kir. kincstári uradalom frt 22271-48, N.-Becskek város 4313-18, N.-becskerei takarékesz elölege-gyület 3471-14, Danon Salamon 2841-41, Nagy-becskekéri takarékpénztár 2639-01, Rózsa Ferencz 2295-21, Weisz Izidor és Sándor 1966-15, Popovics Péezi Julianna és gyermek. 1784-98, Joanovics Sándor 1775-96, Bauer Pál 1655-09, Torontáli tak.- és hitelbank 1579-73, Stagelschmidt Pál 1433-68, Görög n. egy. egyház-község 1408-56, N.-becskerei népbank 1338-17, Dr. Demkó Pál* 1245-20, Poroszkay Béla* 1233-04, Dr. Plechl Szilárd* 1229-76, Kókits János* 1156-28, Stojkovics György 1151-61, Gradnucizai közs. negyed 1148-39, Vattay Miklós 1130-32, Daun Gyula 1083-66,

Stoits Péter 1069-86, Lucsics Miklós 979-15, Hutter János 953-88, Kreselics M. 904-42, Zsemberi Antal 897-23, Oppovai közs. negyed 846-40, Kurländer E. 845-84, Probst István 830-65, Torontáli h. é. vasut-társaság 824-61, Hadfy Döme* 784-92, Popovits János ügyv.* 783-92, Löwi J. 746-84, Dr. Orsó Mátyás* 743-56, Weiterschan Jakab 726-67, Ormódy Imre 726-18, Stagelschmidt J. 710-92, Freund H. 699—, Panics Ly.* 689-78, Dr. Kiss* 644-80, Napholz Agoston 621-08, Schön József 617-50, Vargics Tóma 615-75, Deutsch Zsigmond 599-69, Szabó Kálmán* 582-20, Muncsics Kuzman 581-25, Schmidt Fülöp 571-15, Lucsics Rózália 556-32, Szávcics János 553-57, Billitz János 544-57, Dr. Stassik Ferencz* 540-14, Eibenschütz F. 526-70, Hesse Petronella és Filkovics Jozefin 519-32, Kéler Elek* 501-94, Popov Pája frt 500-04 stb. (A *jelölteknek adójuk kétszeresen számítottatik.)

„Kereskedő ifjak egylete.“ Vasárnap f. évi november hó 2-án este pontban 8 órakor az egylet helyiségében (Rózsa-szálloda, I. emelet) dr. Brájjer Lajos ur tartja felolvasását és pedig a következő themáról: „A zene mint művelődési eszköz“. Az egylet minden felolvasásához vendégeknek is, egy hölgyeknek mint uraknak ingyen a belépés. A vasárnap f. hó 26-án megtartott választmányi gyűlésben 13 új bejelentett tag vétetett fel az egylet körébe. A kereskedő ifjak egyletének indítványa folytán a helyb. „betegséggyűző egylet“-tel való egyesülés végett hosszabb idő óta tárgyalások vannak folyamatban. A nevezett egylet választmánya elvben készséggel beleegyeznek az egyesülésbe, csak a módozatra nézve vannak még kisebb véleménykülönbségek. E két egylet egyesülése egy nagy és erős kereskedelmi szövötkezetté, előreláthatólag csak rövid idő kérdése, miután mind a kettő egyenlő cél felé törekszik. Természetes, hogy a két egylet minden tagjának alkalom adatik, hogy e kérdésben véleményüket nyilvánítsák. Az egylet elnöksége.

A gyertyámosi sváb konviktus f. évi november hó második felében fogják ünnepélyesen beszentelni Szegeden. A legközebbi napokban küldöttség fog tisztelegni Dessewffy Sándor püspöknél, hogy felkérje az egyházfejedelmet, miszerint a beszentelést személyesen eszközölje. Az ünnepélyre meghívják gr. Csáky Albin vallás- és közoktatásügyi ministert és Torontálvármegye előkelőségét is. Berzevicsy Albert közoktatásügyi államtitkár és Hertelendy József Torontálmegei főispánja már megígérték, hogy elmennek az ünnepélyre. A beszentelés alkalmával leleplezik az emléktáblákat is, melyeknek részletes leírását mult számunkban hoztuk. Az ünnepély napján d. u. 2 órakor bankett lesz a Tisza-szállodában. Minthogy az ünnepélyen Gyertyámosról mintegy 200-an vesznek részt, a konviktus igazgatósága ez alkalomból külön vonatot szerelítet fel.

Lövész-ünnepély. A helyb. lövész egylet mult vasárnap király-lövészetet tartott, mely szakadó esőben folyt le. Lövész király Novák J. C. ur lett a legjobb mélylövés. Körlovésben Seiffert (Temesvárról) mutatott fel legjobb eredményt. A második díjat Kokics A. F. nyerte, kivüle csaknem valamennyi résztvevő nyert kisebb-nagyobb díjat. A lövész-ünnepélyt táncz követte a Rózsa-szállodában, melyen 12 pár tánczolta a négyeseket.

Sakkverseny folyik jelenleg városunkban, a Sonnenfeld-féle helyiségben, melyen sakkjátsoink közül: Zsiros Mihály, Kende László, Wertheim, Rottenberg, Virágh, Hajduska, Grünbaum, Kovács, Braun, Stark, Geiger, Haidegger, Jokly, Rothmüller, Sonnenfeld, Eckstein, Weisz és Petri urak vesznek részt. A versenyt dr. Noa József, a kiváló sakkmeister rendezi. A három értékes díjért még mintegy két hétig tart a küzdelem.

A temesvári kereskedelmi és iparkamara október 23-án tartott ülésén élénk visszatetszést keltett, hogy a nagy-becskekéri ipartestület a kereskedelemügyi minister abbeli utasításának, hogy a kereskedelmi és iparkamarával mint a kereskedelmi és ipari érdekeknek törvényesen első sorban hivatott képviselőjével a szükséges érintkezést tartsa fenn, nemcsak nem felelt meg, hanem a torontálmegeyi ipartestületekhez intézett körlevelében még a kamara működése fölött a legkedvezötlenebb s a kamara tekintélyét sértő módon nyilatkozott s végül a minister meghagyása folytán az ipartestületekhez intézett megkereséseit vagy épen nem, vagy csak meg nem felelően intézte el, — a temesvári kereskedelmi és iparkamara, mint az ipartörvény végrehajtásának ellenőrzésére hivatott közeg, indítatva érezte magát, ennek folytán a nagy-becskekéri ipartestületnek ezen a kamarai szolgálatot s a kamarai kerület közgazdasági érdekeit hátráltató, rosz példát mutató és rosz akaratú sugalmazások által befolyásolt eljárásáról köteles jelentést tenni a ministernek. A minister ennek következtében szigorú vizsgálatot rendelt el a felhozott nehézmények tárgyában. Torontálmegeye alispánját bizván meg annak keresztülvitelével. A vizsgálat eredményeképp a minister arról értesítette a kamarát hogy az ipartestületi előljároság nyilatkozata szerint mindazért, a mi a nagy-becskekéri ipartestület részéről a temesvári kereskedelmi és iparkamara tekintélyének megsértésével nyilvánosságra hozatott, csakis az elnök és jegyző tehetők felelőssé, a kik már különben is leköszöntek állásukról, — továbbá hogy a temesvári kamara által nehezített sértő körlevél ugyan az ipartestület nevében, de nem a testületi előljároság tudtával tétetett közzé s végül, hogy az ipartestületi előljároság tagjai teljesen méltányolják a temesvári kereskedelmi és iparkamara közhasznú működését.

Nagy-Komlóson a tokaji és szent-huberti tüzkárosultak javára a Nákó-féle uradalmi színházban igen sikerült hangverseny rendeztetett m. hó 25-én. A műsor a követek. számokból állott: „Kék és barna szem“ Beksits Gusztávtól: szavalta Saáger Kornél; „Magyar ábránd“ Székely Imrétől: zongorán előadta Serbán Viora k. a.; „Chopin és Mendelsson-dal“ énekelte Hanus Antalné urnő, zongorán kísérte Serbán Viora k. a.; „Magyar rhapsodia“ Liszt Ferencztől: zongorán előadta Birkenheuer Lenke k. a.; „Nagy népdalok“ énekelte Saáger Kornél, zongorán kísérte ifj. Vogel István; „Faust“ (Gounod) zongorán négy kézre előadták Hanus Antalné urnő és Serbán Viora k. a. A szereplők zajos sikert arattak. A hangversenyt táncz követte. A jótékony célra San Marco herczegné 50 frtot, gróf Nákó Kálmán 10 frtot adakoztak.

Üstbe fult Nagy-Öszön f. hó 18-án Wolf Jánosné egy éves kis leánykája Erzsébet, ki a konyhában egy vízzel telt vasiüstbe esett s később ott megfulva találtatott fel.

A magyar színeszet jubileuma. A hazai színeszvilág e hó 25-én ünnepelte meg ország-szerte színművészetünk százéves fenállásának örömmünnepét. A főváros vitte itt is a vezérszerepet. Az ünnepély első része a külső kerepesi uton épülő új színeszínháznál folyt le, hol óriási közönség sereglett össze a déli órákban. A tulajdonképeni ünnep pont 12 órakor kezdődött a Himnuszszal, melyet az opera és a népszínház énekkara adott elő. Erre Horváth Zoltán, a nemzeti színház tagja lépett az emelvényre, és megszire hallhatólag, nagy hatással elszavalta Várady Antalnak ez alkalomra irt szép ódáját. Majd Bényey István, a színeszgyezület igazgatója, ünnepelte lelkes beszéddel az uttörök emléket s megemlékezett az utódokról is, kik a színház céljaira adományokat tettek. Ezután az alapkövetételének ünnepe következett. — Ennek végeztével az ünneplő közönség fáklások sorsfala közt

vonult át a kerepesi uti temetőbe Szigligeti Ede sírházhoz. A sirt fátylások álltak körül. Az operaház zenekara Erkel Sándor karnagy vezetésével eljátszotta Mendelsson gyászindulóját. Ezután Rákosi Jenő lépett az emelvényre s elmondta költői fordulatokban gazdag beszédét. Este diszelszólás volt ugyan a nemzeti mint a népszínházban, színház után pedig nagy lakoma a vidgatóban.

A magyarországi szerb egyházi javak biztosítása.
A Brankovics szerb patriárchának elnöklése alatt Karlóczán ülésező szerb konzisztórium elhatározta, hogy a Magyarország és társországainak területén levő összes szerb egyházi javakat a „Magyar-Francia” biztosító társaságnál fogja biztosítani.

Rövid hírek. Mátyás király szobrára.
N.-Kikinda község 50 frtot adományozott, a mennyiben az ottani főszolgabíróságnak küldött 2000 drb 10 kros szelvényből 500 darabot tartott meg, a fennmaradt 1500 drb szelvény elárusítását Telecsky Risztó a község érdeme vállalta magára. — Artézium kutat furnak Nákófalván, hol eddig már 120 méter mélységig haladtak, de ivóvízre még nem bukkantak. — A zombolyai bucsu m. hó 26-án volt a környék élénk részvétele mellett. — Katalintánc estélyt rendez N.-Kikindán f. hó 22-én az ottani állandó vigalmi-bizottság a korszolya-egylet javára. — Ongyilkosságot követett el mult vasárnap Gombos M. helyb. pénzügyi főfelügyelő. Az ongyilkosság oka ismeretlen.

Törvényszéki csarnok.

A nagy-beckerek kir. törvényszék végtárgyalásainak sorrendje:

November 5-én: Filipsev Milutin és társai ellen, személyes szabadság megsértése.

Fogház-vizsgálat N.-Kikindán. A n.-kikindai kir. törvényszék fogházát f. hó 23-ikán Torontálmege közgazgatási bizottsága részéről Babics József zombolyai urad. ügyész és Vinczehy Izidor takarékpénztári igazgató bizottsági tagok vizsgálták meg dr. Valovics Cyula járási főorvos kíséretében. A bizottságot Dús Sándor kir. ügyész kalauzolta. Behatóan megvizsgáltatt minden zárka, konyha, műhelyek, s a tapasztalt rend és tisztaság felett teljes megelégedését fejezte ki a bizottság Dús Sándor kir. ügyész előtt.

Dühöngő szerelmes. Kis-Zomborban a legszebb parasztleány Gulicska Julianna. Szépségével sok legényt elszedített már, de azért egy legény sem dicsekedhetik azzal, hogy a csinos leányt magáénak mondja, ki csak úgy játszik a legényszívvel. A mult héten a szomszédos porgányi „Vörös csárdában” volt táncmulatság; ott volt Gulicska Julianna is, tánczolt szédítően, egyik legénykézből a másikba került a takaros leány, de legtöbbet tánczolt vele László János gulyáslegény. A pusztai fiatal legénye is táncz közben beletalált nézni abba a csábító tüzes két szembe, mert egyszerre halálosan megszerette Juliskát. Ugy 12 óra felé meg is vallotta határtalan szerelmét, de a leány nem akart róla tudnisekmit. A kikosarazott legényt ez annyira feldühösítette, hogy a leányt úgy arcul ütötte, hogy csillogó arany függője egyszerre kettő tört a fülében, azután a földre teperte és erőszakkal lehuzta a leány gyűrűjét s a daczos leányt végig verte. Mikor pedig ismételt kérés után sem adta vissza a gyűrűt, Tutyera Katalin barátnéját küldte hozzá, a dühöngő szerelmes ezt is arcul ütötte, megverte, úgy, hogy mind a két leány súlyos testi sérülést szenvedett.

VEGYES.

Az elefántok pusztulása. Az elefántok Afrikában egyre pusztulnak. Századunk első tizedeiben még nagy csordákban tanyáztak

a Cap gyarmat keleti határain és a délvidéki erdőkben. 1830 körül kezdték meg az elefántvadászatot a Cap-gyarmat keleti részeiben és Caffrariában. A kormány tartva az elefántok pusztulásának veszélyétől, a vadászatot szigorú intézkedésekkel szabályozta. A hol ezeket megtartották, ott az eredmény ma is meglátszik. Csak hogy nem igen voltak az intézkedésekre tekintettel. S ez az oka annak, hogy ma a tengertől nagyon kis távolságban sokkal több az elefánt, mint akár 2500 kilométernyire a szárazföld belsejében. Port Elisabeth-től nem messze az Addo erdőségben, ugyszintén a Knyma és Zitzikamma erdőkben, valamint a Winterhök hegy erdős lejtőin még elég gyakoriak, de már Natálban és Caffrariában, a hol nem kimélték őket, egyetlen egy sem él. Baldwin, Drummond és más vadászok pusztították ki 1850-től 1875-ig amaz óriási elefántcsordákat, a melyek egykor a Zulu-tartomány és a töle északra fekvő Amotonga-tartomány erdőit népesítették be. Ma napság még legtöbb elefánt él amaz egészségtelen vidéken, a mely Unuzita-tartomány néven keletről és északról Transvaallal határos. Egyrészt az ott egyre uralkodó láz, másrészt pedig a csecese-légy tartotta mindig vissza az embereket hosszabb elefántvadászatoktól. Az Oranje-állam gyér erdősegeiben soha sem élt sok elefánt, de annál több volt Transvaalban addig, a míg 1837-ben Haris kapitány és Trekkers pusztító vadászatot nem indítottak ellenük. Miután a vadászok Transvaalban az összes elefántokat kiirtották, észak felé Matabele- és Mashong-tartományokban kezdték meg az irtást. Itt azoknak a vidékeken, a hol Selousz 1871-ben és 1875-ben még nagy számban akadt elefántokra, már-már egyetlen egy sem látható, mintha sohasem éltek volna ott. Ugyanez mondható a tovább nyugotra fekvő Betsuána-tartományról, a hol 1846-tól, illetőleg 1850-től kezdve Gordon, Cumming, Oswell, Varden és Baldwin voltak a pusztítók. Ugyancsak ők pusztították ki az elefántokat a Ngami-tó és a Zambesi vidékéről, valamint a Mababe-erdőségből. Beljebb nyugat felé Kalaharit ép olyan kevéssé kimélték a vadászok, mint a Betsuána-tartományt. A Namaqua- és a Damara-tartományba az a professzionatus elefántvadászoknak Anderson expedíciói mutatták meg. Ezen vidékeken élnek ugyan még elefántok, de leginkább csak ott, a hol a benszülöttek a vadászok benyomulásának ellentállottak. Az elefántok pusztulásának természetes következménye az elefántcsont-kivitelnek csökkenése. A Cap-gyarmat 1875-ben még több mint 4 millió, Natál több mint 1 millió forint értékű elefántcsontot exportált; 1886-ban az elefántcsont-kivitel a Cap-gyarmatból alig 150,000 frtnyi, Natálból csak 280,000 forintnyi értéket tett ki.

Földfeletti tudományok menedékhelye. Egy spirítista grófnő, dr. Pioda, Thurmann tanár és dr. Hartmann társaságot szándékoznak alapítani és 500 frankról szóló részvényeket kibocsátani, hogy a befolyt tőkéből a Locarno fölötti hegyen egy menedékhelyet építsenek, melyben olyan emberek tarthatnak összejövetelt, kik távol a világ zajától, háborítlanul és teljes visszavonultságban a szellemi világ titkos tudományának tanulmányozására akarják szentelni magukat. A részvényjegyek tulajdonosa arra bír igényvel, hogy a meddig neki tetszik, abban a bizonyos menhelyen teljes ellátás mellett, foglalkozhatik a földfeletti tudományokkal.

A cipőgyárak hazája. Massachussetts államban közel 2000 gyár foglalkozik cipő és csizma készítésével. Ezekbe a gyárakba 218 millió franknyi tőke van elhelyezve és 113,401 munkásnak nyujt foglalkozást. A nagyszerű gyár-telepeken a mult esztendőben 94¹/₂ millió pár cipőt és 31 millió pár czizmát készítettek, a mit az egész Egyesült-Államokba, Mexikóba, sőt Európába is szétküldöznek. A munkabérek 267 millió frankot tett.

A fogak és a tudományosság. Litherwood és Horlan angol orvosok már régebben állították, hogy a szellemi munka befolyással van a fogak épségére, vagy a ki sokat foglalkozik tudományossággal és erőlteti elméjét, annak fogai megromlanak, majd kihullanak. Ennek oka az, mert a szellemi munkához sok foszfát szükséges. Dr. Championniére francia orvos tovább fűzi ezt a teoriát, s rámutat a gyermekek rossz fogaira, melyek azért odvasodnak korán, minthogy a gyermekek már zsenge korukban tulterhelvök tanulással az iskolákban. Semmiféle paraszt gyermeknek nincs oly korán rossz foga, mint azoknak a gyermekeknek, kik már 7 éves korában nevelő felügyelete alatt kezdik meg a tanulást, s aztán nincs is menekülésök. E merész teoriák szerint, tehát az embereknek csak a fogát kell nézni, s fölismerjük, ha tudósok.

Az ördögimádók felekezete. Kis-Ázsiában egyre fogy az ugynevezett „jezida”-törzs, melynek vallása sajátosog vegyülete a pogányok, zsidók és mohammedánnak. Két istenben hisznek: a jó és a rossz istenben. De a jó istenhez nem imádkoznak, mert ez ugy is örködik az emberek fölött, jóval árasztja el őket, hanem a rossz isten, vagyis az ördögöt kell engesztelni és könyörögni hozzá, hogy ne vegye szigorun az emberek gonoszságát, nézze el nekik és ne büntesse őket. A jezidek méltó buzgósággal esedezhetnek az ördöghez, hogy ne bántsa őket, mert rabló- és tolvajnép, melylyel a többi lakosok megvetéssel bánnak. Különben ma már alig vannak kétezeren. Hagyományaik azt tartják, hogy zsidó eredetűek.

A poharak mérges tulajonsága. Egy német tudós — már bajos volna megmondani, hogy ki volt — fölötte szépen kimutatta, hogy az üvegnek ólomtartalma lévén, ez legelőször is a sörözök egészségét veszélyezteti, mert a sör lassankint feloldja az üvegben levő ólmot, s azt a habzó kortyokkal együtt az emberbe juttatja. A tudós fejtegetés nem kis megdöbbenést okozott, s arra birta dr. Link tanárt, a bécsi iparművészeti muzeum khemiai intézetének vezetőjét, hogy megvizsgálja a poharak ólomtartalmát. Most tehát megnyugtatólag szólhat a sörözök emberiséghez, hogy ne forduljon el a habzó krüglitől, mert az ólommérge nem fenyegeti egészségét. A legközönségesebb üvegeket vizsgálta, melyekben ötödfél százalék ólom-oxid fordul elő. Ha valamelyik sörözök ilyen pohárból mindennap fölhajtana öt liter sört, tizenkét esztendő alatt egy milligramm ólmot innék meg. A sörházakban szokásos poharak azonban másfél vagy egy és egyötöd százalék ólom-oxidot tartalmaznak abból, tehát 35—40 év alatt lehet egy milligramm ólomhoz jutni. De az ólom kiválasztása gyorsan történik az élő szervezetből, tehát még ily parányi rész sem gyűlhet össze a sörös poharakból. A cizinedények, ólomfedelű üvegek és poharak, ólomkanalak jóval több ólmot juttatnak az emberbe, mint a sörös poharak, melyek teljesen alaptalanul jutottak rossz hirbe.

NYILTTÉR.

(Az e rovat alatt közöltéért nem vállal felelősséget a szerk.)

K. A. ur a vidékről

felkéretik, hogy a f. évi október 12-ike és 13-ika közti éjjel anélkül, hogy azelőtt valaha találkoztunk volna, a lovagiasság fogalmának minden jellemes ember által tisztelni kellett jó hiszemében, többek előtt 200 frtot adtam annyival biztosabban, mint hogy On annak másnap történendő kifizetését határozottan megígérte.

Nagyon sajnálnám, ha ezen eljárást addig kellene folytatnom, mig Önnek egész egész neve ez uton a nagy közönség tudomására jutna.

N.-Beckerek, 1890. november hó 1-én.

G. Zs.

G A Z D A S Á G.

A »Torontál« melléklete.

A sertéshizlalásról.

Igen szerencsés az a gazda, ki saját nevelésű sertéseit állíthatja hizóba. Ha jó fajtát tenyészt s rendszeren láthatja el a hizót, vig áldomással ülheti meg torát.

A legtöbb embernek azonban vennie kell a hizót.

A vételnél, a megválasztásnál pedig nagyon kell ügyelni; mert ha rosszul választott, akármilyen olcsó vételt csinált, de drágán fizetett.

A rossz hizó elpusztítja a hizalásra szánt eleséget, még sem hizik meg s ha a gazda végre leölni kénytelen, szálkás hus és rágós szalonna figyelmezteti mindig a rossz vételre.

A hizni való sertés ne legyen vén. Legjobb a 2—3 éves.

Ha fiatalabb, jobb lesz a hus és szalonna, ha idősebb, több lesz a zsír.

A lelógó fülü, puha, göndörszörű, hosszutestű mangalicza a legjobb hizó.

A szálkás szörű, nagy sörényű, hegyes fülü, durva sertés hiában áll a hizóban, nem lesz tele a zsiros bődön.

Igaz, hogy az ilyen fajta sertés olcsó áron kapható, de azért hizónak még akkor is drágább a másikkal, ha ingyen adnák.

A beszerzett hizót nem kell azonnal teljes hizalásra fogni. Az első időben pár hétig csak jól kell tartani, hogy busba jöjjön s belei kitáguljanak.

E célra jó takarmány a burgonya, répa, korpa, árpa. Elejntén kevesebb, később több szemes étel adandó, míg lassan a teljes hizaló-takarmányozásra térhetünk át.

A hizónak annyi szemes eleség adandó, mennyit jó étvágygyal megesszik, mert azt, hogy kicsinyben való hizalásnál egy sertés mennyi eleséget fogyaszt el, pontosan megmondani teljes lehetetlenség, mert míg egyrészt a hizósertést koplaltatni balgaság volna, másrészt a megzabált hizó a legnagyobb kár.

Tiszta, száraz fekvő hely és víz, ép oly szükséges a hizónak, mint a táplálék. Az sem szükséges, hogy a hizó minden mozgástól el legyen zárva, mert rövid mozgás csak elősegíti a hizást.

Sok gazda ivóvíz helyett konyhamosléket itat hizójával. Ez nem helyes eljárás, mert ez a tiszta vizet nem pótolja, másrészt az ily mosadékba sok oly tárgy dobattik, mely rendes hizó sertéseknek nem is való, de sok oly tárgy is kerülhet belé, mely határozottan ártalmas és károsná válhat, pl. csont, toll stb.

Az ily mosadékot értékesítse a gazdasszony úgy, a hogy tudja; vegyen reá malaczkokat és nevelje azokat fel rajta, de a hizónak nem való.

A hizónak időről időre egy-egy kevés sót is szükséges adni.

Hizaló szemes takarmányul leginkább az árpa és tengeri használtatik, melyeket keverve vagy esetleg magában is etetnek.

Egy közepszerű hizósertés naponként 2—4 kg. szemes eleséget fogyaszt el, kivételes esetben többet is.

Valamint minden állattartásnál, úgy a hizalásnál is, annál előnyösebben értékesítetik a takarmány, minél célirányosabban van előkészítve.

Ez pedig igen fontos a hizalóra nézve, mert nem mind egy az, hogy a hizalás folytán elért sulyszaporulat kilogrammja 50 vagy 20 krajczárba kerül-e.

Némelyik hizaló okosabban tenné, ha a piacon venné meg a hust és zsirt, mert az okszerűtlen bánás miatt az neki többé kerül.

Egy hizaló angol fajta sertésekkel tette a következő kísérletet:

A sertések egy részével nyers szemes tengerit etetett és került neki egy kilo sulynövekedés 54.8 krba; a másik csoport sertéssel főtt szemes tengerit etetett és egy kilo sulyszaporulat így 21.7 krba került; a harmadik csoportot főtt tengeridarával takarmányozta és egy kilo sulynövekedés 19.6 krba került. A hizalásra használt tengeri hektoliterje 4 frtért szereztetett be.

Ezen kísérlet fényesen beigazolta, hogy egy kis fáradság és utánnézéssel szép hasznot lehet elérni.

Igaz, hogy a mi közönséges fajta sertésünkénél a különbség nem lehet ily nagy, de a próbát és fáradozást megérdemli és bizonynyal ki is fizeti.

Azon esetre, ha a sertés étvágya veszne, tanácsos pár napig a takarmányt kisebb mennyiségben és más alakban nyújtani. Szoktak kevés antimoniumot is adni. Czélszerű néhány darab faszenet is a sertés elé dobni, mit az mohón fogyaszt el. (Sz. L.)

KÜLÖNFÉLÉK.

Zöld borsó aszalása. Minden tapasztaltabb gazdasszony tudja, hogy a zöld borsó befőzése milyen sok bajjal és bibelődéssel jár. A mihez gyakran még az is járul, hogy a fáradságot meghusitja az, hogy valami módon levegő fér az üvegszelenczébe, minek következtében a gondosan conservált borsó rövid idő múlva elromlik. Következő módon sokkal egyszerűbben és jobban lehet conserválni: a kifejtett borsót, úgy a czukorborsót hüvelyestől megfelelő mennyiségű vízben hirtelen felforraljuk, vagy forró vízbe dobjuk. Ezután leszűrjük s a borsót ritka vászonnal bevont cserényekre terítjük s kemenczébe tesszük, a hol 40—60 fok melegségben addig aszalódik, míg üvegmelegségüvé nem válik. Ekkor üvegbe vagy bádogszelenczébe tesszük, a melyet jól lezárunk. Használat előtt az ilyen borsót vízben kell megfőzni azért, mert ha ezt a vizet leszűrjük róla, czukortartalmának nagy részétől foszthatnák meg. Az így conservált borsót sem igen lehet a friss borsótól megkülönböztetni. Így lehet a babot is conserválni.

A fűrészpör a vakolat készítésénél homok helyett kitünőnek bizonyult. Az ily vakolattal készített falak likacsosságuknál fogva könnyűek s jó tartják a meleget. A fűrészpör ugyanis rossz hővezető levén, a szoba melegét visszatartja.

A gyümölcsfák gombái. Szinte hitetlen, hogy mekkora ama gombák száma, a melyek a gyümölcsfákon tenyészve, részint magának a fának, részint a gyümölcsnek vagy mind a kettőnek fejlődését akadályozzák és korlátozzák. Thumen F. a növények és gyümölcsök különféle betegségeit nagy szorgalommal tanulmányozta s érdekes könyvet írt és adott ki az eddig ismert és leirt összes gombákról, melyek gyümölcsfáinkon gyümölestermő bokrokon és dudvanemű gyümölestermő növényeken tenyésznek. E munkában 4202 gombafajt sorol fel. Legtöbb gomba a szelid gesztenyefán tenyész, a melynek egyes szervein eddig 326 gombafajt találtak, a szőlőtőn 323 gombafajt élődik; a mogyorófán 289, az almafán 229, az eperfán 230, a körtefán 20, a diófán 204, a szilvafán 163, a narancsfán 264, a citromfán 152, a meggyfán 124, a málnabokron 124, a cseresznyefán 123, az olajfán 110 faj.

A tyukok kedvencz téli takarmánya. Az akácza levél ez, melyet nagyobb örömmel esznek meg télen a tyukok, mint bármely tápszert s mivel tápláló eledel is az nekik: ajánlatos azt elteni számukra. Az eltevés módja a következő: a lefosztott akácza levelet a padláson vagy más árnyékos helyen elterítve meg kell szárítani s az így megszáritott leveleket száraz helyre tegyük el; télen aztán ha a levelekből egy-egy etetésre valót hideg vízbe tesszük, a levelek megáznak s csakhamar olyan szép zöldek s üdék lesznek, mintha akkor fosztottuk volna le a fáról s ezeket vagy így, vagy pedig összevagdálva nedves korpa közé keverve, ha a tyukoknak adjuk, szívesebben megesszik még akár a buzánál is.

Czélszerű fatapasz. Ha palát finom porrá törünk és ahhoz egy negyedrészt kátrányt teszünk, akkor oly gyurmát nyerünk, a melyet minden célra, ahol víz- és légmentes elzárásra van szükség, igen előnyösen lehet használni. Nagyobb fasebek behegészítésére nincs ennél jobb eszköz. Az ily kátrány-palagyurmát egy késsel vagy lapos fával ragasztjuk fel, és az minden nem záros helyhez olyan jól hozzá tapad, hogy, ha a behuzat még olyan vékony is, azt tökéletesen víz- és légmentessé fogja tenni, s alatta a fasebek bámulatos gyorsan és szépen befornak. Még a rozsdától lyukat kapott vízöntőző kannákat, vízvezető csöveket stb. is igen jól el lehet ezzel a péppel tölteni, úgy, hogy azokat még nagyon soká használhatjuk.

Légmenlesen záró parafadugók. A parafadugókat, hogy a palaczkokat légmentesen zárják, tegyük néhány órára 44—48 C. fokra melegített 15 gr. gelatinból vagy jó enyvből, 24 gr. gliczerinből és egykettő liter vízből álló keverékbe s azután szárítsuk meg. Ha még savak és más chemiai anyagok hatása ellen is akarjuk a dugókat biztosítani, akkor keverjünk össze 2 rész vazelint és 7 rész parafint, melegítsük meg a keveréket 40 C. fokra s áztassuk benne egy ideig a dugókat.

Felelős szerkesztő: Lauka Gusztáv.
Főmunkatárs: Kp. Kovács László.

Ásványvíz forrásainkról.

Forráskereskedelmünk és fürdőiparunk fontosságáról meggyőzhet azon népvándorlás, mely a külföldi fürdők helyett ujabban a magyar fürdők felé irányul, továbbá azon több millió forintra menő összeg, mely külföldre szállított forrásvizeink ára fejében évről-évre emelkedik. Miután gabona- s borkivitelünk szembeszökő arányokban csökkent, eljött azon időpont, melyben ásványvizeink és fürdőiparunk által is gondoskodnunk kell a nemzetgazdasági egyensúly helyreállításáról.

Ásványvízkereskedelmünk és fürdőiparunk ügyeinek helyes és nemzetgazdasági szempontból célszerű rendezésével a budapesti orvosi egyesület balneologiai osztálya az 1890. évi congressus alkalmával foglalkozván, általános figyelmet ébresztettek Oelhoffner H. G. budapesti vegyész és forrástechnikus önálló röpiratban közrebocsátott megfigyelései a hazai ásványvíz források és fürdők kihasználása és értékesítése szempontjából, — írja a „Pester Correspondenz“ részére egy kiváló szakember.

Oelhoffner főleg az ásványvíz források gondozását és fertőztető anyagoktól való elszigetelését tette tanulmánya tárgyává, azon alaplól indulva ki, hogy ásványvizeink sem a bennük rejlő érték, sem a tőlük várt gyógyhatás biztosítása szempontjából nem részesülnek ez idő szerint megfelelő gondozásban.

Találón jellemzi Oelhoffner azon naivitást, melylyel ásványvíz forrástulajdonosaink a törvényben megállapított rendszabályoknak csak azon részét realizálják, melyek a rögtöni üzleti haszon forrásai lehetnek, míg a forrás jövőbeli biztosítására s a forrásanyag népszerűsítésére mitsem áldoznak. Mely rövidlátóság méltán sorozható a nemzetgazdaságunk ellen elkövetett hét főbűnök közé.

Az államhatóság közel egy évtized óta óriási áldozatokat hoz az ásványvizeinkben rejlő értékes anyag felismerése s annak értékesítése céljából. Néhai cultusministerünknek, Trefort Agostonnak a hazai ásványvíz és fürdőipar érdekében történt fellépése óta a cultusministerium mindent elkövet, hogy ásványvizeink minél terjedtebb körben megkedveltesse és mégsem értünk el oda, hogy akár fürdőiparunk, akár ásványvízkezelésünk állapotával meg lehetnének elégedve.

Nagyon tévednek azok, a kik azon véleményben vannak, hogy az ásványvíz és fürdőipar kérdése tisztán magánvállalkozási ügy. Ellenkezőleg, ez az ügy a szó legszorosabb értelmében közügy, és pedig mindenünk érdeke, hogy a sajtó minél gyakrabban tárgyalja ez ügyet. Csakis így remélhető, hogy eljutunk oda, miszerint fürdőtelepeink a szolgabírói felügyeleten kívül nemcsak orvosi, de egyszersmind chemiai és technikai ellenőrzésnek is alá lesznek vetve, a mi, ha meglesz, nem történhetik meg az, hogy egy-egy gáztartalmú forrás tulajdonosa a néhány forintba kerülő Oelhoffner-féle pneumatikus vizemelő készülék helyett közönséges kupákkal merítetteti a vizet,

mitsem törődve azzal, hogy ily kezelés mellett az ósanyag gáztartalma igen sokat veszít egyrészt, másrészt pedig igen könnyen vegyülhetnek a vizanyagba fertőző alkatrészek.

Oelhoffner nagybecsű röpiratának legfontosabb azon része, melyben egy független technikai forrásfelügyelőség felállításának szükségességét fejtegeti, kimutatván, hogy e testület a felügyelet gyakorlásán kívül sokoldalulag lehet javára nemcsak technikai, de kezelési szempontból is úgy a forrásbirtokosoknak, mint az építési vállalkozóknak.

mihelyt a megválasztandó orvos szakavatott, gyakorlatot és szorgalmatosnak bizonyul. Évi lakbér 120 forint; nappali látogatási díj 20 kr. és éjjeli 40 kr.; ellenben a halottkémlés, szegények gyógykezelése, beteg iskolás gyermekek részére bizonyítvány kiállítása valamint a rendőri teendők teljesítése ingyen. — Vény írásért külön díj fel nem számítható.

A községi lakosok — 6000-et felülmúló számban — szerbek és románok lévén ezen nyelvek egyikének tudása, — mi okmánynyal igazolandó — az illető pályázónak elsőbbséget biztosít

Pancsova, 1890. évi október 23.

Radosavlyevics, főszolgabíró.

Hirdetések.

4160. szám 1890.

(363—3.2)

Hirdetmény.

A nm. kereskedelemügyi m. kir. ministerium f. évi okt. 3-án 59625. II. sz. alatt kelt magas rendeletével a 68. sz. temesi átvágásnak a temesbegavölgyi vízszabályozó társulat által eszközözendő kibővítése végett a Neuzina község határában fekvő és Michich Antalné, szül. Klár Emma tulajdonát képező „Sponicza“ dűlőben levő szigetre a kisajátítási eljárást elrendelvé, a tárgyalás f. évi november 4-én, d. e. 9 órakor Horvát-Neuzina községében (község-házánál) fog megtartatni.

Felhivatnak tehát az érdekeik felek, hogy fenti időre kitézett tárgyaláson annál inkább megjelenjenek, minthogy a bizottság a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemileg határoz, ha az érdekelt felek senki sem jelenik meg.

A kisajátítási tervrajz és összeírás Horvát-Neuzina község-házánál 15 napi közszemlére kitétettek.

Nagy Becskerek, 1890 október 15-én. — Torontálvármegye közigazgatási bizottság: Hertelendy, főispán.

4387. szám 1890.

(367—3.2)

Hirdetmény.

A nm. kereskedelemügyi m. k. ministerium f. évi okt. 12-én 62471. II. sz. a. kelt magas rendeletével s temesbegavölgyi vízszabályozó társulat céljaira Horvát-Bóka község határában elfoglalt földterületekre nézve a kisajátítási eljárást elrendelvé, a tárgyalás f. évi november 11-én, d. e. fél 11 órakor, Horvát-Bóka községében (község-házánál) fog megtartatni.

Felhivatnak tehát az érdekelt felek, hogy fenti időre kitézett tárgyaláson annál inkább megjelenjenek, minthogy a bizottság a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemileg határoz, ha az érdekelt felek közül senki sem jelenik meg.

A kisajátítási tervrajz és összeírás Horvát-Bóka község-házánál 15 napi közszemlére kitétettek.

Nagy-Becskerek, 1890 október 16-án. — Torontálvármegyei közigazgatási bizottság: Hertelendy, főispán.

9744 -I. sz. 1890.

(370—3.1)

Pályázat.

Torontálmegye pancsovai járásához tartozó Dolova községében megüresedett községi orvosi állás betöltésére a választás f. évi december hó 4-én délelőtt 10 órára tüzetik ki.

A pályázni szándékozó orvostudor urak sziveskedjék szabályszerűen felszerelt folyamodványait f. évi november hó 30-ig hozzám benyújtani.

Évi fizetés 850 frt, de meghatározott igérettel, hogy 1000 forintra felemeltetni fog,

4425. sz. ki. 1890.

(354—3.3)

Pályázat.

A lemondás folytán megüresedett Ivánda községi irnoki állás választás utján betöltendő lévén, arra ezennel pályázat nyitattik.

Az Ivánda községi irnoki állás 300 forint készpénzfizetéssel van összekötve s a pályázni szándékozók felhivatnak, hogy kellően felszerelt kérvényeiket a f. évi november 17-ének, d. e. 9 órájkor Ivánda község-házánál megtartandó választást megelőző nap déli 12 óráig alólírott főszolgabírósnál benyujtsák.

Párdány, 1890 október hó 2-án. — A párdányi járási főszolgabírósnál.

4425. sz. ki. 1890.

(355—3.3)

Pályázat.

A lemondás folytán megüresedett Ujpécs községi irnoki állás választás utján lévén betöltendő, arra ezennel pályázat nyitattik.

Az irnoki állás 360 frt évi készpénzfizetéssel van egybekötve s a pályázni szándékozók kellően okmányolt kérvényeiket a f. évi november hó 15-ének, d. e. 9 órakor, Ujpécs község-házánál megtartandó választást megelőző nap déli 12 óráig alólírott főszolgabírósnál benyujthatják.

Párdány, 1890 október hó 2-án. — A párdányi járási főszolgabírósnál.

Árverési hirdetmény.

Krevráth Nándor t. becei lakos részére, Vaszylyev Jefta és társa melencei lakosok ellen mai napon foganatosított árverés sikert nem eredményezvén, közhírré tétetik: hogy lovak, kocsik, széna, hordók, és egyebekből álló ingóságok folyó évi november hó 4-én d. e. 8 órakor a melencei község-házánál bírólírat el fognak adatni. (372-1.1) T. Becse, 1890. évi október hó 22. — Rankovits István, kir. bir. végrehajtó.

Tűzifaeladás

Méltóságos gróf Karátsonyi Jenő ur bánlakai uradalmához tartozó szókai erdőben a dettai vasuti állomás közelében nagyobb mennyiségű tölgyhasábfa van eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál az

(352—3.3)

uradalmi tisztartóság.

Torontálvármegye alispánjától.
39538. sz. 1890. (373-1.1)

Hirdetmény.

Torontálvármegye közönségének 1350. kgy. ex 33086-1889. számú határozata kifolyásából, az alább megjelölt ingatlanokra nézve eladás céljából folyó évi november hó 15-én d. e. 9 órakor Nagy-Kikindán a község házában nyilvános és önkényes árverés fog tartatni.

Az árverés előtt a kített becsérték 5 százaléka óvadékként készpénzben, vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezeihez leteendő.

Az árverésen tett ígéret, az ígértetevőre két hónapig kötelező, mely idő alatt Torontálvármegye közönsége a tett ígéret el, vagy el nem fogadása iránt nyilatkozni és ahhoz képest a szerződést megkötni, vagy a bánatpénzt visszaadni fog.

A részletes feltételek a „Torontál” című lapnak november hó 2-án megjelenő számának hivatalos mellékletében fognak közzétetni, és azonkívül a n.-kikindai, török-becsei, zombolyai szolgabírósnál, valamint Nagy-Kikinda, Nákófalva és Török-Becse, Szt. Hubert és Kis-Orosz község házában betekinthetők lesznek.

Az eladásra szánt ingatlanok a következők.

1. A nagy-kikindai 3691. sz. most 6711. számú tjkvben A I. 3001. hr. 2394. öi. ház és beltelek (előbb Rajkov Risztái volt) becsértéke 7840 forint.

2. A karlovai határban a „Karamont” dülöben fekvő 1 hold 275 □ öl réti föld (előbb Marzsity Jánosé volt) becsértéke 200 forint.

3. A n.-kikindai 3108. sz. tjkvben 4406. hr. sz. a. felvett ház (előbb Regauer Vilmosé volt) becsértéke 6000 forint.

4. A n.-kikindai 1984. sz. tjkvben 2651. öi. számú ház és 400 □-öl beltelek (előbb Unguran Néczái volt) becsértéke 400 forint.

5. A n.-kikindai 4819. sz. tjkvben felvett ¼ urbéri telek becsértéke 1500 forint.

Mely ingatlanok közül a 5-ik tételszám alatti a Raczkovits-féle alapítvány tulajdona. N.-Becskerek, 1890. évi október 23.

Rónay, kir. tanácsos, alispán.

Részletes feltételek

az 1890. évi november hó 15-én délelőtt 9 órakor Nagy-Kikindán megtartandó önkényes árveréshez.

1. Jelen feltételek az esetleg megköendő szerződés alapját képezik és az árverési jegyzőkönyv, melybe jelen feltételek fölveendő 60 napi időköz alatt addig míg az árverés eredménye fölött Torontálvármegye közönsége nem határoz és illetve míg a

szerződés megem kötetett, az árverelőkre nézve a szerződést pótolván reájuk nézve kötelező.

2. Az árverés szóbeli.

3. Kikiáltási ár a becsár, ajánlatok azonban becsáron alul is tehetők.

4. Árverés előtt a becsár 5 százalékos készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezeihez óvadékként leteendő és a részletes feltételek ismerete aláírással igazlandó.

5. Az árverés eredményéhez képest legtöbbet ígérő egy vagy több árverelőnek óvadékát a kiküldött visszatartani jogosítva nem és a vármegye közönségének tartatik fenn a jog, hogy az ajánlatok közül a legelőnyösebbet elfogadhassa vagy azok mindegyikét visszautasíthassa.

6. A vármegye közönsége által elfogadott ajánlattevő óvadéka, kormány jóváhagyás után a vételárba betudatik, a többi óvadék pedig visszaadatik.

7. A vármegye közönsége által elfogadott ajánlat az ajánlattevőre feltétlenül kötelező, a vármegyére azonban csak kormány jóváhagyás után.

8. A vételár 3 egyenlő részletben fizetendő; az első részlet az ajánlatot elfogadó vármegyei határozatnak kormány jóváhagyásában történt részesüléssel vett értesítés után 8 nappal, a 2-ik részlet 1891. évi november 1-én a 3-ik részlet 1892. évi november hó 1-én a letett óvadék az első részletben számoltatik el és a mindenkori hátralékos vételár után, a részletfizetések határnapjain, egy évi 4 százalékos kamattal előre lefizetendő.

9. Az árverés eredményének végleges jogereje és illetve az annak alapján létrejött szerződésnek kiállításá napján, az eladott illetve megvett ingatlan vevő tulajdonába megy át, e naptól kezdve vevőt illetik az ingatlanok összes hasznai, de összes terheivel is.

10. A szerződésben megfogja engedni Torontálvármegye közönsége, hogy az ingatlan az első részletnek lefizetése után és a hátralévő vételár egyidejű bekebelezése mellett vevő részére telekkönyveztesse.

11. Az ingatlanokra a szerződés keltét megelőző esetleg bekebelezett jelzálogi terhekért tekintettel arra, hogy azokat Torontálvármegye tehermentes állapotukként adja el, Torontálvármegye közönsége akként áll jó, hogy eme terhek töröltetni ő köteles és hogy az esetben ha eme követelések vevőn bírói uton megvétetnek, Torontálvármegye az ekként bekövetkező károsodásért a szerződési vételár erejéig szavatol.

12. Az ingatlanokra nézve Torontálvármegye által esetleg kötött bérleti vagy haszonbérleti szerződéseket, melyek az illető

ingatlanra vonatkozó árverési jegyzőkönyvben kitüntetve lesznek vevő magára nézve is kötelezőnek elismerni köteles.

13. A kötendő szerződés a kir. közjegyző előtt fog aláírati.

14. Az eladás és illetve vétellel járó összes bélyeg és átíratási költségeket és illetéket vevő sajátjából viseli.

15. A mennyiben vevő a részletes adás-vevési feltételek bármelyikének eleget nem tenne vagy a végleges adásvevési szerződést felhívásra megkötni vonakodnék elveszti az általa letett óvadékot, illetve bánatpénzt, melyis Torontálvármegye tulajdonává válik, s ily esetben jogában álland Torontálvármegyének, az eladástól felállani, és az ingatlan felett szabadon rendelkezni, vagy tetszése szerint az árverési feltételek teljesítéséhez ragaszkodhatik.

16. Netáni per esetére a legtöbbet ígérő illetőleg, az elfogadott vevő aláveti magát, sommás eljárásnak és Torontálvármegye által szabadon választandó kir. járásbírósg illetékességének.

Kerestetik

egy a *biztosítási szakmában*, könyvelés, magyarnémet nyelven való levelezés és kezelésben teljesen jártas, *kiválólag pedig üzletszerzési képességgel* bíró egyén. A feltételek e lap kiadói hivatalában tudhatók meg. (375-3.1)

1890. sz. kig. 1890.

(371-2.1)

Egy irnok

25 frt havi fizetéssel azonnali alkalmazást nyer

Bótos közsegnél.

Torontálvármegye.

Szabadalmat

új találmányokra közvetít minden államban

Benedek Lajos és társa

szabadalom-irodája

Budapest

Muzeum körút 10. szám.

A magas ministeriumtól a feltalálók bizalmába ajánlva. — A szabadalom szerzés évenként több mint 500. (242-12.5)

Moczkovcsák Dezső

(Menczer Lipót utóda)

allopathicus és homöopathicus

gyógyszertár

a „Koronához”

Nagy-Becskereken.

A nagyérdemű közönségnek becses figyelmébe ajánlja:

Bel- és külföldi különlegességek, készletek, toilette- és illatszerek, desinfectio-szerek, ásványvizek és forrástermékek; mindennemű betegápolási célokra szolgáló, főleg lágy és kemény ruggyantából, kautsukból előállított készületek nagy raktárát. Legmegbízhatóbb forrásból került, mindig friss, humanizált és valódi tehénnyirk állandóan kapható.

(346-4.2)

Desider Moczkovcsák

(Leop Menczer's Nachfolger)

allopathische u. homöopathische

Apotheke „Zur Krone”

in Gr.-Becskerek.

Empfehlte der geneigten Aufmerksamkeit des geehrten Publikums sein Lager von in- und ausländischen Specialitäten, Verbandstoffen, Toilette- und Parfumerie-Waaren, Desinfections-Mitteln, Mineralwässer und Quellenproducten, verschiedene zur Krankenpflege dienende, hauptsächlich aus weichem und Hartgummi (Kautschuk) erzeugte Vorrichtungen.

Stets vorräthig frischer humanisirter und echter Kautschuk-Zimpstoff.

ДЕЗИДЕР. МОЦКОВЧАК

(наследника Л. Менцера)

аллопатична и хомеопатична

апотека „Код Круне”

У ВЕЛ.-БЕЧКЕРЕКУ.

Препоручује пажњи поштоване публике своје стовариште ино- и ванземни специалитета, завоја, робе за тоалете и парфимерија, средстава за дезинфекцивање, минералне воде, исворни продуката, различитих за неговање болесника служећих наине из мекане и тврде гуми (каутшук) сачињених припрема.

Свагда има на стоваришту свеже праве материје за оловање деце.

Nyomatott a kiadó Pleitz Fer. Pálnál Nagy-Becskereken.

HIVATALOS MELEKLELTE.

Nagy-Becskerek, 1890. évi november hó 1-én.

Jegyzék

Torontálvármegye törvényhatósági bizottságának 1890. évi október 13-án s folytatva N.-Becskereken tartott rendes őszi közgyűlésében előadott ügyek felett.

Előadó: *Szilágyi Albert*, aljegyző.

Az antalfalvi főszolgabíró betérjeszti Oppova község képviselő-testületének egy ház megvétele tárgyában hozott határozatát.

Jóváhagyatik.

Az alibunári főbíró betérjeszti Petrovoszello község képviselő-testületének az Alibunáron felállítandó telekkönyv helyiségeinek elkészítési költségeihez való hozzájárulása tárgyában hozott határozatát.

Jóváhagyatik.

Az alibunári főbíró betérjeszti Kis-Margita község képviselő-testületének az Alibunáron felállítandó telekkönyv helyiségeinek elkészítési költségeihez való hozzájárulása tárgyában hozott határozatát.

Jóváhagyatik.

Az alibunári főszolgabíró betérjeszti Számos község képviselő-testületének az Alibunáron felállítandó telekkönyv helyiségeinek elkészítési költségeihez való hozzájárulása tárgyában hozott határozatát.

Jóváhagyatik.

Az alibunári főbíró betérjeszti Sándorfalva község képviselő-testületének az Alibunáron felállítandó telekkönyv helyiségeinek elkészítési költségeihez való hozzájárulása tárgyában hozott határozatát.

Jóváhagyatik.

Az alibunári főbíró betérjeszti Szent-Mihály község képviselő-testületének az Alibunáron felállítandó telekkönyv helyiségeinek elkészítési költségeihez való hozzájárulása tárgyában hozott határozatát.

Jóváhagyatik.

Az alibunári főbíró betérjeszti Kevi-Szőllős község képviselő-testületének az Alibunáron felállítandó telekkönyv helyiségeinek elkészítési költségeihez való hozzájárulása tárgyában hozott határozatát.

Jóváhagyatik.

A gyertyámosi Mária kisdedovó segély iránti kérvénye.

200 frt a kisdedovó-alapból megszavaztatik.

Dellimanich Jozefa, nagy-kikindai lakosnó segély iránti kérvénye.

30 frt a közjótékonyági alapból megszavaztatik.

Előadó: *Báró Feilitzsch Bertold*, aljegyző.

A nagy-kikindai főbíró betérjeszti Basahid község képviselő-testületének a szülésznői fizetés megállapítása tárgyában hozott határozatát.

A 30. számú községi határozat feloldatik, a 40-ik számú pedig változásokkal jóváhagyatik.

A módosi főbíró betérjeszti Maczedonia község képviselő-testületének a

községi bírónak személyi pótlék megszavazása tárgyában hozott határozatát.

Jóváhagyatik.

A párdányi főbíró betérjeszti Csebza község képviselő-testületének a szülésznői látogatási díjainak megállapítása tárgyában hozott határozatát.

Jóváhagyatik.

Alispáni jelentés a községi jegyzői szak-tanfolyam felállítására vonatkozólag.

A vármegye közönsége a védnökséget el nem fogadja, de az 1891. évre 250 frt segélyt szavaz meg.

Az alibunári főszolgabíró betérjeszti Petrovoszello község képviselő-testületének egy járványbarak felépítése tárgyában hozott határozatát.

Az 55. számú határozat feloldatik, a 100. számú jóváhagyatik.

A n.-szent-miklósi főbíró betérjeszti Porgány község képviselő-testületének a községi szegényalapban levő pénznek az iskolaalpnak leendő átadása tárgyában hozott határozatát.

Jóváhagyatik.

A perjámosi főbíró betérjeszti Perjámos község képviselő-testületének az iskolai átalakítási terv átdolgozásáért járó munkadíj kifizetése tárgyában hozott határozatát.

Jóváhagyatik.

A perjámosi főbíró betérjeszti Egres község képviselő-testületének egy őrnöki állás rendszeresítése tárgyában hozott határozatát.

Jóváhagyatik.

A bánlaki főbíró jelentése a zichyfalvi vásártér megvétele vonatkozólag.

Jóváhagyatik.

A török-kanizsai főbíró betérjeszti Jozefova község képviselő-testületének a pénztárnoki fizetés felemelése tárgyában hozott határozatát.

Feloldatik.

A bánlaki főbíró betérjeszti Offszentnita község képviselő-testületének a papi széna fuvarozásának megváltása tárgyában hozott határozatát.

Jóváhagyatik.

A n.-szent-miklósi főbíró betérjeszti Kis-Teremia község képviselő-testületének egy a község tulajdonát képező ház eladása tárgyában hozott határozatát.

Jóváhagyatik.

A megyei alispán kijelenti, hogy a megyei órának javításáért Ulrich András órásnak 100 frtot utalványozott.

Tudomásul vétetik.

A megyei közegészségügyi bizottság határozata a Tisza-Hegyesen felállítandó gyógyszerhárra vonatkozólag.

Pártolólag felterjesztetik.

A megyei közegészségügyi bizottság határozata a homolitz-sándoregyházi orvosi kör megállapítására vonatkozólag.

Az orvosi kör megállapittatik.

Az antalfalvi főbíró betérjeszti Farkasd község elterjesztését a múlt évi költségvetésnek egész terjedelmében leendő jóváhagyására vonatkozólag.

Jóváhagyatik.

A magyar kir. 2. sz. csendőrpáncs-

nokság kérvénye a Fehér-féle háznak 1891 évi júliusig leendő bérbeadása iránt.

A bérbeadás helybenhagyatik.

A párdányi főbíró jelentése a jánosföldi korcsmaépületnek kisdedovodai czélokra megvételeére vonatkozólag.

A községi előterjesztés felebbezéseként felterjesztetik.

Steingaszner Ferencnek kegydíj kiutalványozása iránti kérvénye.

50 frt a közjótékonyági alapból megszavaztatik.

Steinitzer Gézának kiskoru Popovits Julia segélyezése iránti kérvénye.

100 forint a közjótékonyági alapból megszavaztatik.

Ifj. Wegling Ferenc megyei őrnök segély iránti kérvénye.

Alispánnak kiadatik.

A megyei főorvosnak véleménye Dr. Sziklay Károly kis zombori körorvos jegyzőkönyvi előterjesztésére.

Kiadatik az alispánnak.

A megyei közegészségügyi bizottságnak az Oroszlámoson alakítandó orvosi körre vonatkozó határozata.

Az orvosi kör megállapittatik.

A megyei számvevőség bemutatja Bárános község 1890. évi pótköltségvetését.

Határozatok feloldatnak.

A megyei számvevőség betérjeszti Bárános község 1890. évi pótköltségvetését.

Határozatok feloldatnak.

Tót-Aradác 1889. évi számadása.

Felmentvény megadatik.

Német-Écska 1889. évi számadása.

Felmentvény megadatik.

Zsigmondfalva 1889. évi számadása.

Felmentvény megadatik.

Lázárföld 1889. évi számadása.

Felmentvény megadatik.

Kis-Torák 1889. évi számadása.

Felmentvény megadatik.

Rudolfsnad 1889. évi számadása.

Felmentvény megadatik.

Szerb-Aradác 1889. évi számadása.

Felmentvény megadatik.

Tör.-Becse 1890. évi pótköltségvetése.

Jóváhagyatik.

Jarkovác 1890. évi pótköltségvetése.

Jóváhagyatik.

Német-Ellemér 1889. évi számadása.

Felmentvény megadatik.

Klekk 1889. évi számadása.

Felmentvény megadatik.

Katalinfalva 1889. évi számadása.

Felmentvény megadatik.

Orlovát 1889. évi számadása.

Felmentvény megadatik.

Rogendorf 1889. évi számadása.

Felmentvény megadatik.

Szőllős-Ittvarnok 1889. é. számadása.

Felmentvény megadatik.

T. Szent-Miklós 1889. évi számadása.

Felmentvény megadatik.

Klárafalva 1887. évi számadása.

Felmentvény megadatik.

Szanád 1889. évi számadása.

Felmentvény megadatik.

B.-Szent-György 1889. é. számadása.

Felmentvény megadatik.

Majdán 1889. évi számadása.

Felmentvény megadatik.

Csóka 1888. évi számadása.
Felelős számadók elmarasztaltatnak.
Valkány 1889. évi számadása.
Felelős számadók elmarasztaltatnak.
Ferencszállás 1888. évi számadása.
Felelős számadók elmarasztaltatnak.
Ferencszállás 1889. évi számadása.
Felelős számadók elmarasztaltatnak.
Hertelendyfalva 1891. évi költségvetése.
Jóváhagyatik.
Borecsa 1891. évi költségvetése.
Jóváhagyatik.
Sztarcsova 1891. évi költségvetése.
Jóváhagyatik.
Franczföld 1891. évi költségvetése.
Jóváhagyatik.
Almás 1891. évi költségvetése.
Jóváhagyatik.
Glogon 1891. évi költségvetése.
Jóváhagyatik.
Homolitz 1891. évi költségvetése.
Jóváhagyatik.
Szeferim 1891. évi költségvetése.
Jóváhagyatik.
Bárános 1891. évi költségvetése.
Jóváhagyatik.
Bresztovác 1891. évi költségvetése.
Jóváhagyatik.
Sándoregyház 1891. é. költségvetése.
Jóváhagyatik.
Dolova 1891. évi költségvetése.
Jóváhagyatik.
Szerb-Csanád 1891. évi költségvetése.
Jóváhagyatik.
Nyerő 1891. évi költségvetése.
Jóváhagyatik.
Kis-Teremia 1891. évi költségvetése.
Jóváhagyatik.
Lázárföld 1891. évi költségvetése.
Jóváhagyatik.
Zsigmondfalva 1891. é. költségvetése.
Jóváhagyatik.
Perlasz 1891. évi költségvetése.
Jóváhagyatik.
Német-Ecska 1891. évi költségvetése.
Jóváhagyatik.
Kübekháza 1891. évi költségvetése.
Jóváhagyatik.
Oroszlámos 1891. évi költségvetése.
Jóváhagyatik.
Kis-Sziget 1891. évi költségvetése.
Jóváhagyatik.
Ó-Szt. Iván 1891. évi költségvetése.
Jóváhagyatik.
Feketető 1891. évi költségvetése.
Jóváhagyatik.
Battyánháza 1891. évi költségvetése.
Jóváhagyatik.
Uj-Szt. Iván 1891. évi költségvetése.
Jóváhagyatik.
Térvár 1891. évi költségvetése.
Jóváhagyatik.
Klárafalva 1891. évi költségvetése.
Jóváhagyatik.
Monostor 1891. évi költségvetése.
Jóváhagyatik.
Kis-Béba 1891. évi költségvetése.
Jóváhagyatik.
Ferencszállás 1891. é. költségvetése.
Jóváhagyatik.
Gyála 1891. évi költségvetése.
Jóváhagyatik.
Deszk 1891. évi költségvetése.
Jóváhagyatik.
Szb. Keresztur 1891. é. költségvetése.
Jóváhagyatik.
Szanád 1891. évi költségvetése.
Jóváhagyatik.
Sóregyháza 1891. évi költségvetése.
Jóváhagyatik.
T. Szt. Miklós 1891. é. költségvetése.
Jóváhagyatik.
Jozefova 1891. évi költségvetése.
Jóváhagyatik.
Jázova 1891. évi költségvetése.
Jóváhagyatik.

Egyházaskér 1891. évi költségvetése.
Jóváhagyatik.
Ó Béba 1891. évi költségvetése.
Jóváhagyatik.
Csóka 1891. évi költségvetése.
Jóváhagyatik.
Rábé 1891. évi költségvetése.
Jóváhagyatik.
Majdán 1891. évi költségvetése.
Jóváhagyatik.

A megye alispánja bemutatja dr. Kollarich Mihály volt főpénztárnok megbetegedése alkalmával megtartott rovincsolási jkvét és bejelenti hogy a főpénztár kezelésével ideiglenesen Rác Jakab gyámpénztárnokot bizta meg.

Tudomásul vétetik.

A csenei főbíró betérjeszti Horvát-Csene község kép.-testületének a vásárlónak 25 frt bérelengedéstárgyában hozott határozatát.
Jóváhagyatik.

Előadó: *Hegedűs János*, kig. gyakornok.

A módosi főbíró betérjeszti Tor.-Szécsány község képviselő-testületének Szb Bóka község területén lévő Csott-féle tárgyában hozott határozatát.
Jóváhagyatik.

A kis-zombori segélyegylet és hitelszövetkezet kérvénye a m. pénzekből még 5000 frtnak a szövetkezetnél leendő elhelyezése iránt.

Pótlás végett visszaadatik.

A száj- és körömfájás

Torontálmegye alispánjához érkezett jelentések szerint

m e g s z ü n t: Torontálmegye Jánosföld községben (mely a 37140. 1890. sz. a. kiadott jegyzékből törleendő). Bács-Bodroghmegye: Csurogh, Turia, Hegyes, Felső Kovil, Mélykut, Ó-Szivacz, Rác-Militics, Jankovác Gyurgyevo és Csatalja községekben és Szeged város területén.

Fellépett: Csanádmegye: Apátfalva, Pítvaros községekben. Csongrád megye: Csongrád. Krassó Szörénymegye: Zsábár, Poganost, Glimboka, Zsidovin, Kakova, Rakitova és Prebul községben.

41907—1890. szám.

1891. és 1892. évi közmunkaelőirányzat.

Az 1891. és 1892. évi közmunkaelőirányzat, illetve költségvetést elfogadó 1299., 38661. és 39618—1890. kgy. számú határozat a megyei szervezési szabályrendeletünk 12. §-ban foglaltakhoz ezennel közhírré tétetik azzal, hogy a költségvetés ellen felebbezések a közhírré tétel napjától számított 15 nap alatt adhatók be.

Rónay, kir. tanácsos, alispán.

Torontálmegye törvényhatósági bizottságának 1890. évi október hó 13-án és folytatva több napjain N.-Becskeken tartott rendes őszi közgyűléséből. — 1299. szám kgy. 38661. és 39618—1890.

A vármegye alispánja bemutatja az 1890. I. t.-cz. 22. §-ában foglaltakhoz képest ezen törvény végrehajtása tárgyában kiadott ministeri rendelet utmutatása mellett elké-

sztett 1891. és 1892. évi közmunka előirányzatát, illetve költségvetést, a mely a közigazgatási bizottság 1109., 3374—1890 kbg. sz. határozatával elfogadtatván, a vármegye területén közhírré tétetett s az ellen 1 felebbezés adatott be Kumán község előljárói részéről.

A költségelőirányzat megállapítása, a kivetendő utadó százalék megállapításánál általa az általa előadandók vétettek figyelembe.

E költségelőirányzat a végrehajtási és a kereskedelmi minister ur Ó nagyméltósága 33574—1890. sz. ama rendelete alapján készült, melylyel megengedett, hogy a kereseti adó kivetésénél az 1889. évi adó szolgálhat irányadóul.

A költségelőirányzat összeállíthatása céljából mindenekelőtt beköveteltettek az adókimutatások s azok alapján megállapított, hogy a vármegye területén 121024 személy összesen 3.229,359 frt 56 kr. adót fizet és van 13078 adót nem fizető személy. — Az adófizetők közül

10 frtig 66,769 egyén, összesen 308,781 frt 56 krt.

10—15 frtig 13,640 egyén, összesen 152,698 frt 27 krt.

15—20 frtig 9991 egyén, összesen 185,620 frt 54 krt.

20—30 frtig 10,497 egyén, összesen 255,626 frt 81 krt.

30—40 frtig 5324 egyén, összesen 184,332 frt, 64 kr.

40-en felül 14,803 egyén, összesen 2.142,299 frt 32 krt, vagyis összesen 3.229,359 frt 56 kr. adó fizetnek, a mely összeg után, hogy 337,629 frt 50 kr. folyjon be, vagyis a n n y i, a mennyi f. évben közmunkaváltás-tartozás után kivetett, úgy körülbelül az egész államadóra 10 százalék utadót kellene kivetni.

A fent elősorolt s összeállított adókimutatás figyelembevételével első sorban is igyekezett megállapítani a kézi- és igás napszám-minimum, az 1890. I. t.-cz. 23. §-ában foglaltakhoz képest és e részben oly értelmű végeredmény éretet el, hogy a kézi napszám minimuma 1 frt 50 krtban, az igás napszámé 3 frtban lett megállapítva, mely összeget tartozna fizetni mindenki, ha ha egyenes adója után kivetett százalék szerint reája annyi nem esnék.

A minimum ily magasságban való megállapítása mellett a házas-zsellérek is, valamint a 2 vagy több igavonó állattal bíró adófizetők is előnyben részesülnek, szemben az általuk ez idő szerint viselt terhekkel. Mert míg ma a házas zsellér 6 napot köteles leszolgálni, vagy megváltani, a megállapított minimum szerint csak 1 frt 50 krt fog fizetni; hasonlóan előnyben részesül a 2 vagy több igavonó állattal bíró adófizető minimumos is, mert míg eddig legalább 4 frtnyi váltságösszeget fizet, jövőben csak 3 frtos minimummal terhelhetik.

Ezen adatok figyelembevételével és mert a m. kir. államépítészeti hivatal által ugy az eddigi szokás, mint az 1890 I. t.-czikk követelte változások mellett az évi kiadás mintegy 420,000 frtban állított össze, az utadó százalékot 75 százalékban ajánlja megállapítani, mert ily kivetés és az utadó alap egyéb jövedelmei alapján az évi szükséglet fedezhető lesz.

Ezen 75 százalék kivetési alapul való elfogadása mellett a megyei utialap nyerne 1 frt 50 kr. minimum alá eső 67,800 egyéntől 101,700 frtot, 3 frt minimum alá eső 26,553 egyéntől 79,659 frtot, vagyis összesen 181,359 frtot.

Ezen minimalis tételt fizetők államadóját levonva a 3.229,359 frt 56 krtból, vagyis az összes megyei államadóból, marad a 75 százalék utadó kivetés alapjául 2.472,268 frt 91 kr.

Ezek előrebocsátása után az 1891. és 1892. évi költségvetés következőleg állított össze:

1890: 44. Hiv. Mell. a "Törvénnyel" mellett.

A rovat száma	A ROVAT MEGNEVEZÉSE	1891. évi előirányzata		1892. évi előirányzata	
		egyenként		egyenként	
		frt	kr	frt	kr
B e v é t e l e k.					
A) Valódi bevételek:					
I.	Vámbevételek				
II.	Gyümölcsözőleg elhelyezett tőkepénzek és értékpapírok kamatai	4419	93	4757	43
III.	Helyi érdekű vasuti részvények kamatai és osztalékai	13500	—	13500	—
IV.	Községekben az átkeleési utszakaszokra vonatkozó hozzájárulásai	756	—	756	—
V.	Az utkiadások fedezésére rendelkezésre álló alapok jövedelmei vagy követelése				
VI.	Bírságpénzek	61051	76	61051	76
VII.	Különféle bevételek	250	—	250	—
VIII.	Az utadókötelezettség természetbeni lerovásából várt fedezet	250	—	250	—
IX.	Az utadó, és pedig:	19617		19617	
	1. a 3 kézi napszám utadóminimumok összege	101700	—	101700	—
	2. az egy igás napszám utadóminimumok összege	79659	—	79659	—
	3. a százalék szerint fizetőkire kivetett utadó összege	185420	16	185420	16
	Összesen		466623 85		466961 35
X.	A kereskedelemügyi m. kir. minister által kilátásba helyezett segélyösszeg				
	A valódi bevételek összege		466623 85		466961 35
B) Hitel- és pénztári műveletek.					
XI.	Visszafizetett cselekvő tőke	50000	—	50000	—
XII.	Kölcsönvett terhelő tőke				
	Hitel- és pénztári műveletek összege		50000 —		50000 —
XIII.	A) és B) alattiak mindössze		516623 85		516961 35
XIV.	Pénztári maradvány a múlt év végével		4990 —		8794 20
	Összes bevétel		521613 85		525755 55
K i a d á s o k.					
A) Valódi kiadás.					
I.	Személyi járandóságok, és pedig:				
	1. fizetések és lakpénzek	10560	—	10560	—
	2. kiszolgálati átalány	24	—	24	—
	3. napidíjak az irtóki teendőik ellátására	504	—	504	—
	4. jutalmak és segélyek	200	—	200	—
	Összesen		11288 —		11288 —
II.	Dologi kiadások, és pedig:				
	1. hivatali helyiségek és szertárak bére	120	—	120	—
	2. hivatali és irodai költségek	658	—	658	—
	3. utiátalányok, utiköltségek és napidíjak, építési pótdíjak	6030	—	6030	—
	4. hivatali helyiségek tatarozása és fentartására	200	—	200	—
	Összesen		7008 —		7008 —
III.	Utépítési, fentartási és felügyeleti költségek:				
	1. utkaparók fizetése és segédnapszamosok bére	34017	—	34017	—
	2. ut- és hidfentartási költségjárulékok				
	3. utkaparóházak és szertárak fentartása, utiszerek beszerzése és javítása	20000	—	20000	—
	4. fedanyag előállítás és kavicsbányák bére	114115	—	147155	—
	5. hidak építése és javítása	19632	—	10208	—
	6. uttest tartozékainak fentartása	2000	—	1500	—
	7. fentartás körüli felügyelet és ellenőrzése	2600	—	2600	—
	Összesen		192364 —		215480 —
IV.	Uj utak és hidak építése	40000	—	40000	—
V.	Vasuti állomások utjainak építéséhez és fentartásához fizetendő hozzájárulási összegek	42000	—	21000	—
VI.	Helyi érdekű vasutak létesítésének támogatására és segélyezésére				
VII.	Utalapot terhelő egyéb kötelezettségek és tartozásokra	149455	—	149455	—
VIII.	Előre nem látható kiadások	13204	65	13268	13
	A valódi kiadások összege		455319 65		457499 13
B) Hitel- és pénztári műveletek.					
IX.	Gyümölcsözőleg elhelyezett pénzek értéke (tőkesítés)	57500	—	57900	—
X.	Visszafizetett terhelő tőke				
	Hitelműveletek összege		57500 —		57900 —
XI.	A) és B) alattiak mindössze		512819 65		515399 13
	Egyenleg		8794 20		10356 42
	Összes kiadás		521613 85		525755 55

Az előadottak alapján kéri a tekint. törvényhatósági bizottságot, a vármegye alispánja, hogy a költségvetés elfogadása mellett, egy a minimumnak megállapítása, valamint a 7.5% tárgyában tett javaslatát fogadja el, mert habár az 1890. I. t. cz. alapján és az abban kifejtett elvekhez képest megállapított utadó kivétel által nagybirtokosaink egy része, lesz némileg súlyosabban megterhelve, a mely terheknek megfelelően viszont a községi közmunkánál a kisbirtokosok fognak jobban megterhelhetni s így az egyenlő teher viselési elv meg lesz oldva, másrészt kéri a költségvetést azon indokból is elfogadni, mert az utadó ily magasságban való megállapítása, a lehetőség van úgy is redukálva.

Az állandó választmány véleményének elfogadása mellett fenti alispáni előterjesztése, úgy az 1 frt 50 kr. illetve 3 frt minimumot megállapító, valamint a 7.5% utadót meghatározó részében Kumán község felebbezésének félretételével névszerű szavazás után egyhangulag elfogadtattott.

A szavazásnál résztvettek:

Rónay alispán, gr. Nákó Kálmán, Piukovics János, Kéler Akos, Hadffy Döme, Botka Béla, Damaszkín Arsen, br. Duka Péter, Mészáros László, Katona Antal, Farkas Iván, Steinitzer Géza, Karátsonyi László, Dr. Stassik Ferencz, Mihalovics Miksa, Pap Simon, Dr. Orsó Mátyás, gróf Karátsonyi Aladár, Rónay Ernő, Dániel József, Deutsch Lajos, Rónay János, Jan. Ágoston, Tallián Emil, Reitter Oszkár, Eremit Pál, Vlahovics György, Nakarada György, Dániel László, Rigó István, Dr. Pap Géza, Szilágyi Albert, báró Feilitzsch Albert, Nikolics Szilárd, Belicska Béni, br. Nikolics Feodor, Babics József, Kovács László, Mencer Lipót, Gyertyánffy Dénes. — Elfogadtattott pedig az alispáni előterjesztés következő indokok alapján:

A törvényhatósági bizottság fenti előterjesztésből meggyőződést szerzett arról, először, hogy a költségvetési előirányzatban felvett tételek reális és szolid számítási alapon nyugszanak, hogy a kiadási rész egyes rovatában megjelölt tételek, közmunka-ügyünk emelése és fejlesztésére csak oly kiadásokat állapítanak meg, melyeknek elhalaszthatlan szükségét a törvényhatósági bizottság is elismeri, másrészt, hogy a 7.5% utadó és az 1 frt 50 kr. illetve 3 frt minimumnak megállapítása helyi viszonyainknak megfelelő, oly magas, hogy azok elfogadása mellett, sem az adófizető polgárok túl nem terheltetnek, s mert csak is ily a lehetőségig leszállított adófizetés mellett lehetséges a már előbb szükségesnek jelzett munkálatok teljesítése.

Elfogadtatik az alispáni előterjesztés annál is inkább, mivel az esetre, ha a 7.5% utadó leszállíthatnák, oly munkálatokért teljesített kiadásokat kellene törülni, — s ily tételkül már a közigazgatási bizottság tárgyalásánál is csak az alábbjelölt 2 tétel jelöltet meg, — a melyek égető szükségét a törvényhatósági bizottság is elismeri.

Igy törlesbe kellene hozni új utak építési czimén felvett 40.000 frtot az utkaparó házak és utiszerek czimén felvett 10.000 frtot; de mivel a megkezdett utvonatok kiépítése okvetlenül szükséges, már csak azért is, mert ha lassanként is fejleszteni kell az utak kiépítését, közigazdasági és kereskedelmi szempontból mint a megye területén átvonuló vasutak kiegészítő forgalmi eszközét.

Az utkaparó házak felépítése, az utiszerek beszerzésével tényleg azért nem lehetett megtakarítást elérni, mert ha hosszabb időre adóztatnák el az utkaparó házak építése, az utkaparók, az utak kárára szakaszaiktól igen távol laktának, s mert ha az eszközök részükre be nem szereztenének munkájukat kellő mód nem eszközölhetnék.

A 168.288 frtnyi közmunkahátralékból 10% évi törlesztés a tapasztalatok szerint megfelelő magasságban vétetett fel s több százalék behajtása alig-alig érhető el, e czimnél tehát nagyobb bevételt előirányozni illusorius lenne.

Előre nem látott költség czimén felvett összeg bár jelentékeny de igazolt, mivel az előírt és kivett utadó alap — a közmunka megváltás fizetésénél szerzett tapasztalatok szerint — nem fog teljesen befolyjni, az esetre azonban, ha a befolyt összeg lehetőleg megfelelne az előirányzatnak a többlet hasznosan fog úgy is befektettetni.

A két megnevezett tétel lett volna az, melyeknél megtakarítást lehetett volna eszközölni, de a fentiek alapján a törvényhatósági bizottság azok változatlan elfogadását határozta el.

Hasonlóképp változatlanul fogadtattak el a költségelőirányzat többi részletesen előadott s tételenként megindokolt része is, melyek oly állandó jellegűek s annyira minimálisak a kiadási részben, hogy azoknál megtakarítást, avagy a bevételi rovatban több bevételt elérni nem lehet.

Végül figyelembe vétetett még azon igen fontos körülmény az utadó százalék megállapításánál, hogy a megyeház kibővítési alap javára 1900. évi kivetendő pótdó folyamatosan levő közgyűlésünkön 1889. kgy. sz. a hozott határozatával, tekintettel a kivetendő utadóra, már a jövő évben be fog szüntetettini.

A mi pedig az utadó kivétele által a nagybirtokosokat jövőben érintő többlet fizetését illeti, vagyis a minimum alá esőknél való nagyobb megterhelést illeti, e részben a törvényhatósági bizottság az egyenlő teherviselés eszméjének megvédését és megvalósítását látja ama körülményben, hogy viszont a községi közmunka-terher megszüntetésénél a kis birtokosok, a minimumon belül esők lesznek jobban megterhelve. Végül Hadffy Döme kir. közjegyző indítványára Rónay Jenő alispán kir. tanácsosnak a költségvetési előirányzat összeállításánál kifejtett odaadó és fáradságot nem ismerő munkálkodásáért a törvényhatósági bizottság köszönetet és elismerést szavazott.

Miről a vármegye alispánja az 1890. I. t. cz. 22. §-ában foglaltakhoz képest azzal rendeltetik értesítettini, hogy ezen közérdekű határozatot az 1886. évi XXII. t. cz. 7. §-a értelmében a vármegye területén közhírré tegye azzal, hogy ezen határozat ellen a közhírré tétel napjától 15 nap alatt (1890. I. t. cz. 22. §.) felebbezések adhatók be.

Utasítván egyben a vármegye alispánja, hogy a felebbezési határidő lejártá után, legkésőbb azonban f. év november hó végeig az esetleg beadott felebbezéseket az előirányzattal együtt a kereskedelemügyi miniszterhez jóváhagyás végett két példányban terjeszse fel, a megbírálásra szükséges adatok kapcsán indokoló jelentés kíséretében. — Kmft. Kiadta Dr. Pap Géza, m. tb. főjegyző.

Az üresedésbe jött megyebizottsági tagsági helyek betöltése tárgyában.

Torontálmegye törvényhatósági bizottságának 1890. évi október hó 13-án és folytatva Nagy-Beeskereken tartott rendes őszi közgyűlésének jegyzőkönyvi kivonata. 1292. kgy. sz. 38630. ex 1890.

Schäffer Antal apát-plébános, pápai kamarás, mint az igazoló választmány elnöke bejelenti, hogy a Réva-Ujfalu választó kerületben megválasztott Rappensberger Vilmos, kinek jogosultsága az 1892. évben jár le, — a homoliczi választó kerületben Wächter Henrik, kinek jogosultsága szintén 1892-ben jár le megyebizottsági tagságukról, miután a megyéből elköltöztek leköszöntek.

Bielek Vilmos pedig, ki a lajosfalvi választó kerületben 1895. évi tartó jogosultsággal birt, továbbá Kreminger György n.-eleméri választó kerületben 1895. évi tartó jogosultsággal bír,

Bobor Elek szerb-szent-miklósi választó kerületben 1892-ik évi tartó jogosultsággal bír, — Vogel Márton almási választó kerületben az 1895-ik évi tartó jogosultsággal bír és Miloszavlyevics János dobriiczai választó kerületben az 1892-ik jogosultsággal bír megyebizottsági tagok pedig elhaláloztak s ennek folytán helyeik választás útján betöltendő lenne; a miért is azon kéréssel fordul a tek. törvényhatósági bizottsághoz, hogy az 1886. évi XXI. t. cz. 34. és 38. §-ai rendelkezéshez képest a választás hatánapját kitűzni s az elnököket megválasztani kegyeskedjék.

Az igazoló választmány elnökének fentebb körülírt jelentése alapján, az üresedésbe jött megyebizottsági tagsági helyeknek választás útján leendő betöltése czéljából, a választás napjául, a f. évi november hó 10., 11. és 12-ik napján tüzetnek ki, és pedig a Réva-Ujfalu választó kerületben folyó évi november hó 11-ike, a homoliczi választó kerületben november hó 10-ike a lajosfalvi, német-eleméri, szerb-nagy-szent-miklósi és dobriiczai választó kerületben november hó 10-ike, az almási választó kerületben pedig november hó 12-ike tüzetik ki, elnökiül pedig a Réva-Ujfalu kerületbe Kálmán Imre szolgabíró, a homoliczi választó kerületbe Radoszavlyevics Dragutin főszolgabíró, a lajosfalvi választó kerületbe Hegedüs Miklós főszolgabíró, a német-eleméri választó kerületbe Bakálovich Ágoston központi főszolgabíró, a szerb-n.-szent-miklósi választó kerületbe Jankó Ágoston főszolgabíró, a dobriiczai választó kerületbe Popovics György főszolgabíró, az almási választó kerületbe pedig Radoszavlyevics Dragutin főszolgabíró választatik meg.

Egyben a most megnevezett választási elnökök felkéretnek, hogy az igazoló választmány elnökétől nyevendő s az 1890-ik évre érvényes országgyűlési képviselő választók névjegyzéke alapján, a kitűzött határidőben a választást megejteni s az 1886. évi XXI. t. cz. 39. §-a értelmében multhatlanul befejezni s az eredményt a választási összes iratok kapcsán be-terjeszteni sziveskedjék.

Miről a m. alispánja tudomásvétel és a választási hatánap meghirdetése az igazoló választmány elnöke és a választási elnökök pedig megfelelő további eljárás végett értesítettnek. Kmft. Kiadta: Rigó István, m. aljegyző.

Torontálmegye legtöbb adót fizetőinek névsora.

Az 1891. évre egybeállított legtöbb adót fizető megyebizottsági tagok névjegyzéke, a *-gal jelöltek adója kétszeresen számított.

Gróf Csekonics Endre, Zsom-	
bolya	84602-80
Gróf Harnoncour Felix, N.-	
Écska	40703—
Mihálovics József, Zágráb	33031-75
Gr. Karácsonyi Jenő, Bánlak	30345-67
Robert páрмаi herczeg, K.- és	
N.-Tószeg, Charleville	24378-39
Gróf Pejácsevics Látó, Torda	22888 —
Haasz Jakab, Budapest	21785-15

Deutsch Lajos, Budapest	21785-15	Várnay Imre, Zombolya	1381-84	Vioral József, Lovrin	814-91
Gr. Karácsonyi Aladár, Beodra	17604-	Rözer Ádám, Gyertyámos	1373-43	Malogajszyk Acza és Sándor	
Csávossy Ignác, Csávós	12125-39	Capdebó Antal, T. Aradacz	1368-	Nagy-Kikinda	813-66
Karácsonyi László, Beodra	11939-	Hertelendy József, Bocsár	1365-	Indrikovits János, N.-Kikinda	812-90
Gróf Nákó Kálmán, N. Szent-Miklós	10057-39	Dellimanich Lajos, H.-Kécsa	1342-98	Wolf Károly, Szőregh	810-83
Léderer Arthur, Csóka	9857-14	Id. Szredojev Koszta, Nagy-Kikinda	1331-20	Rónay János, Budapest	808-60
József főherceg ö fensége, Alcsut	9225 78	Ausztrernisz Ede, Zombolya	1325-83	Rónay Ernő, K. Zombor	808-60
Gr. Battyáni József, Oroszlámos	8886-03	Hj. Daniel Pál, Ó L. cz	1309-36	Rónay János, K. Zombor	808-60
Kohn Henrik, N.-Szárca	7930-	Kiss Károly, Szőregh	1298 42	Rónay Lajos, K. Zombor	808-60
Báró Gerliczy Bodog, Deszk	7606-32	Id. Szredojev Koszta, Nagy-Kikinda	1295-90	Hadfy Döme, * N. Beeskerek	784-92
Bach Bernát, Rogendorf	7386-	Rónay Emil, K.-Zombor	1283 53	Rónay Aladár, K.-Zombor	780-17
Gróf Szapáry Géza, Gyála	7046-36	Schmidt Antal, Zombolya	1269 97	Ilievits István, Czrepaja	775-43
Bobor Gyula, Elemér	6212-	Szimits Acza, N.-Kikinda	1216-99	id. Dániel Pál, H.-Bóka	764-89
Báró Nikolics Feodor, Rudna	6082-88	Tix Vendel, N. Jecsa	1249-54	Perlez Sándor, M.-Padé	761-
Báró Lipthay Frigyes, Lovrin	5918-33	Poroszkay Béla, * N. Beeskerek	1233-04	Groszmann Kálmán, B. Szt.-György	758-
Budisyn Gavra, N.-Kikinda	5681-36	Jorgovits József, Vajlovicz	1227 02	Dr. Demkó Pál, * N.-Beeskerek	755-98
Csávossy Gyula, Bobda	5227-71	Joanovits Stéva, N.-Kikinda	1213-14	Lövv Ignác, N. Beeskerek	746-84
Winterberg Gyula, N.-Gáj	5179 35	Birg Konrád, Györgyháza	1180-96	Dr. Orsó Mátyás, * N.-Beeskerek	743-56
Pap Simon, * Elemér	4730-	Weisz Károly, Aurelháza	1161-16	Dr. Ruzsits György, N. Kikinda	735-45
Daniel Ernő, N. Gáj	4481-	Stojkovits György, Nagy-Beeskerek	1151-61	Pulay Román, Aracs	733-
Báró Révay Gyula, T.-Hegyves	4259 70	Veszelinov Misa, N.-Kikinda	1127-31	Vosching György, Zichyfalva	727-26
Gróf Zichy Feraris Lajos, Ittvarnok	4225-	Babcsy Józsa, Aracs	1100-	Márkov Áron, Melencze	726-
Damaszkin János, Istvánvölgy	4182 82	Wagner Mátyás, Zichyfalva	1092-84	Joanovits Alexa, N.-Kikinda	725-99
Bischitz János, T. Becse	4060-	Triunantz Mita, Melencze	1086-	Vécsey István, * N. Beeskerek	714-10
Báró Révay Simon, T. Hegyves	3866-70	Heckler Gyula, H.-Kécsa	1084-16	Deschán Arthur, N.-Kikinda	712-
Gróf Pejácsevits László, N.-Gáj	3701-52	Daun Gyula, N.-Beeskerek	1083-06	Stagelschmidt J., N.-Beeskerek	710-92
Vattay Miklós, N.-Beeskerek	3671-32	Stoics Péter, Bécs	1069-06	Okka P. János, Kevi-Szőllös	707-41
Gr. Széchén Antal, Széchénfalva	3473 82	Dr. Ballay Lajos, * Budapest	1068-38	Eisler Mihály, Lázárföld	702-
Szentiványi Zoltán, * Budapest	3307-40	Glavas Nova, Aracs	1058-	Freund Henrik, Budapest	699-
Bajzán Gusztáv, Pészak	3103-65	Rónay Alajos, * K.-Zombor	1046-66	Gyertyáffy János, Gyér	698-64
Kutfler Lipót, M. Padé	3021-	Mucsalov Szima, Német	1037-63	Tallián Béla, Kaposvár	692-66
Jenovay Imre, Szerb-Ítebe	3006-	Dr. Plechl Szitárd, * Nagy-Beeskerek	1029-76	Tallián Jenő, T.-Kanizsa	692-66
Urbán Iván, T.-Becse	2880-	Pick Mór, Zombolya	1022-30	Tallián Emil, T.-Becse	692-66
Danon Salamon, N.-Beeskerek	2841-41	Kiszlinger József, N.-Kikinda	1011-37	Pánits Lyubomir, * N.-Beeskerek	688-58
Balázs Iván, Elemér	2655-	Damaszkin Arsen, Istvánvölgy	1011-12	Reiter József, Lovrin	687-01
Báró Feilitzsch Berthold, N.-Beeskerek	2610-84	Zsiros József, Módos	1010-82	Dr. Tószegi Aladár, * T.-Becse	686-
Csillag Sándor, H. Klári	2608 85	Sváb Károly, Csóka	999-13	Novakov Nova, Mokrin	685-
Schulpe Emil, T.-Kanizsa	2603-06	Veszelinov Stéva, N. Kikinda	996-88	Mirkov Jozsa, N.-Kikinda	684-65
Br. Nikolits Mihály, Maczedonia	2457-41	Fehér Miklós, Török-Becse	980-	Kohn Lajos, Tarras	680-
Draxler Lipót, N. Kikinda	2379 84	Lucsics Miklós, N.-Beeskerek	979-15	Wiener Emil, Sándorfalva	678-58
Weisz Isidor, N.-Beeskerek	2374-	Klosz Keresztély, Gyertyámos	966-28	Stankov Gyóka, Jozefova	677-93
Weisz Sándor, N.-Beeskerek	2374-	Marinkovits Jozsa, N.-Kikinda	966 15	Stefan Zsiva, Mokrin	677-
Schnur Lipot, Zombolya	2365-72	Mihálovits Miksa, N. Beeskerek	963-	Bayer Alajos, * Nagy-Kikinda	674-10
Rohonczy Gedeon, T. Becse	2353-	Dudvarszky Gábor, Ada	960-	Loviser Mihály, * Ittvarnok	673-24
Rózsa Ferencz, N. Beeskerek	2295-21	Dungyerszky Lázár, N.-Módos	958-97	Falcione Nándor, Szánád	672-25
Dr. Mihálovics Ödön, * Nagy-Beeskerek	2196-62	Hutter János, Nagy-Beeskerek	953-98	Hirsch Abraham, T.-Kanizsa	671-74
Kásztory János, N.-Kikinda	2184-47	Jagodics Bogumil, H.-Bóka	931-16	Heckler Elek, * H.-Kécsa	670-48
Wolfinger Sámuel, Ivánda	2061-68	Kupuszárovits M., N. Beeskerek	928-	Berbakov Milos, Kárlóva	667-
Krausz Miksa, N. Kikinda	1984-08	Kuhn Miklós, Gyertyámos	921-	Markovits H. Márkó, Járkovác	663-16
Mauzin Lajos, Zombolya	1888-75	Zsupunszky Vladimir, Kanak	919-90	Lieben Bach Adolf, Feketető	657-
Deutsch Zsigmond, Ernesztháza	1822-	Dimitrievits Gyura, Melencze	917-	Vidák Péter, Nagy-Kikinda	651-89
Heckler Károly, Budapest*	1784-44	Csacskovits M. H. Neuzina	912-06	Trifunacz Mladen, N.-Kikinda	648-14
Báró Lipthay Béla, Györgyháza	1788-89	Nedelkov Maxa, Szőregh	909-34	Dr. Wertheim Jakab, * Beodra	645-
Popovics-Pécsi Szilárd, Nagy-Beeskerek	1784-	Milutinovits Szima, Pancsova	906-02	Dr. Kiss János, * N. Beeskerek	644-80
Adamovits Miklós, N. Kikinda	1773-60	Kreselits Márkó, N.-Beeskerek	904-90	Csillag Antal, Török-Kanizsa	644-50
Botka Lajos, Zágráb	1762-20	Zsembery Antal, N.-Beeskerek	897-23	Radies Steva, Oroszlámos	631-08
Györgyei Kálmán, Budapest	1709-	Mihájlóvits Milán, Jarkovác	896 55	Telecsky Riszto, N.-Kikinda	630-97
Lassó Gyula, N.-Kikinda	1671-66	Bibits Pája, Melencze	894-	Szekeres János, N. Kikinda	630-02
Bauer Pál, N.-Beeskerek	1653-09	Joanovits Sándor, Elemér	887-98	Preis Márton, Zombolya	626-19
Rónay Jenő, * N.-Beeskerek	1617-20	Perisits Pál, * Bocsár	884-	Dániel Béla, * Nagy-Kikinda	625 16
Bayer Gyula, N.-Szent-Miklós	1565-	Schreyer Victor, * N.-Szent-Miklós	878-	Kovacev Dániel, Aracs	624-
Trencsényi Illés, * Bega Szent-György	1508-	Dr. Medakovits Bogdán, Zágráb	859-81	Theodorovits János, Számos	623 66
Bezuk Lajos, H. Klári	1500 16	Id. Büchelbauer József, N.-Kikinda	856-11	Cseszko Gyula, Basahid	622-
Kisfaludy Péter, Gyertyámos	1499-	Bohn Ádám, N.-Jecsa	853-84	Napholez Agoston, N. Beeskerek	621-08
Gr. Kinszky Zdenko, Gyülvész	1461-83	Sigmund József, R.-Ujfal	853-44	Joanovits Miklós, Nagy-Kikinda	620-28
Ormódy Imre, N. Beeskerek	1458 03	Eremits Pál, N. Kikinda	851-26	id. Csányi Mihály, T.-Becse	620-
Buchler Lajos, T.-Kanizsa	1441-02	Kikinday Ferencz, * N. Kikinda	847-20	Schön József, Nagy-Beeskerek	617-50
Vinczehidi Izidor, N.-Kikinda	1440 02	Kurländer Imre, N. Beeskerek	845-84	Reiner Dávid, M.-Padé	616-
Frankl Vilmos, Jozefova	1415-22	Probszt István, Szécsány	836-65	Vorgits Toma, Nagy Beeskerek	615-75
Id. Rónay Lajos, K. Zombor	1404-02	Eckstein Fülöp, Szécsénfalva	835-65	Baits Iván, Bocsár	604-19
Hirschler Dezső, Öregfalu	1399 27	Temmer Ignác, Billéd	834-80	Deutsch Zsigmond, N.-Beeskerek	599-69
Eulich János, Ernesztháza	1384-58	Manojlovits Pánta, N. Kikinda	827-40	Dr. Wagner Géza, Ujfal	593-83
		Gyertyáffy László, Gyér	823-69	Setyerov Macza, Szb Keresztur	592-03
		Horváth Károly, N. Tószeg	814 95	Teodorovits Sándor, Ada	590-
				Gerber János, Csátád	588-64
				Kohn Samu, Nagy-Kikinda	585-87
				Muncsics Kuzma, N.-Beeskerek	581-25
				Kokits János, Nagy-Beeskerek	578-14
				Ledier Adolf, H.-Klári	576-84

Weihauer Lajos, Jozefova	575·27	Rónay József, K. Zombor	523·33	Rischár Tamás, N.-Osz	476·57
Vidák István, Nagy-Kikinda	574·26	Rónay László, K. Zombor	523·33	Lakovics Jozza, N.-Kikinda	476·39
Hofrath János, T. Szécsány	573·54	Bunyevác Obrád, Aracs	522—	Goschy Mihály, Bogáros	474·63
Pavlicsek József, N. Kikinda	571·43	Szabó Ferencz, Melencze	522—	Schiller Simon, Mokrin	474—
Popov Pera Daniu, Beodra	571—	Filkovits Pál, N. Becskerek	519·22	Scheinberger Miksa, N. Kikinda	474—
Korek János, Csanád	570—	Novakov Szima, Mokrin	519—	Baits István, Feketető	473·59
Reiner Ferencz, M.-Padé	568—	Neurohr Miklós, Grabác	518·41	Klein János, N. Becskerek	471·71
Paszku Tódor, N.-Kömlös	567·51	Glavas Zsiva, Aracs	518—	Kron János, Perjámos	470·90
Kovách Ágoston*, N.-Becskerek	562·80	Farkas György, T.-Becse	518—	Dr. Szentkláray Jenő, T.-Becse	470—
Maletics János, T. Becse	560—	Kovacsev Mita, Kárlova	517—	Jankahidacz Márkó, Nagy-	
Kiszelitiski Lázár, T.-Becse	560—	Szimits Koszta, N. Kikinda	516·78	Becskerek	468·63
Lengyel Jakab, Szőregh	559—	Danin Milutin, Basahid	516—	Mircsov Márton, Kanak	465·62
Sibul Milos, N.-Kikinda	556·32	Setyerov Lenta, Szb.-Keresztur	515·83	Schmidt József, Bogáros	465·14
Szávits János, N.-Becskerek	555·57	Veszelinov Riszta, N. Kikinda	511·92	Mayer Domokos, K. Jécsa	464·59
Prádragovits Máté, Kumán	553—	Menczer Árpád, Szb.-Neuzina	511·87	Haidegger Ödön, N. Becskerek	463·02
Dr. Ehrling Miklós, N.-Teremia	548·27	Lutsch János, B.-Szt.-György	507—	Szücs Péter, Katalinfalva	464—
Birkenheuer Miklós, N.-Kömlös	547·65	Jankov Lára, Nagy-Kikinda	594·53	Szmetana Antal, N. Becskerek	462·55
Lövy István, Ó-Szt-Iván	547·48	Kéler Elek, *N. Becskerek	501·94	Becker János, Zsombolya	461·20
Jung József, Offszenicza	546·63	Popov Pája, N.-Becskerek	500·04	Holänder Miklós, Szőregh	459·90
Bilitz János, N.-Becskerek	544·57	Miskovits Jozzo, S.-Szt.-Miklós	499·73	Pekó István, Ada	458—
Dr. Putz Jakab*, B.-Szt György	544—	Szerbert Miklós, Perjámos	499—	Dr. Linyácsky P.* N.-Becskerek	457—
Kovacsev Milos, Beodra	544—	Löffler Jakab, Csatád	498·97	Neurohr Mihály, Grabác	455·43
Dr. Stassik Ferencz*, N.-Becskerek	541·94	Fuchs Sándor, N. Becskerek	495·63	Holecz János, Bogáros	454·37
Szendeff Mihály, N. Kikinda	541·23	Schmidt József, Csatád	495·39	Bolovits Miklos, Ernesztháza	454—
Bibits Mita, Melencze	540—	Schmidt Fülöp, N.-Becskerek	491·15	Altmann Bernát, Zsombolya	452·30
Mayer Fülöp, Sándorháza	539·64	Brandenburg János, Zsombolya	490·09	Konkoly Sándor, N. Becskerek	451·65
Lövy Ignác, N.-Szt-Miklós	538—	Wunsch Miklos, N.-Szárca	490—	Szándorf Ferencz, Sándorháza	450·59
Bogdan Lára, N.-Kikinda	534·71	Birg Miklos, Györgyháza	489·29	Hepp Mátyás, Zsombolya	450·30
Baracskov Lára, Aracs	533—	Bedekovits Ignác, Ujtalu	487·14	Mixich Ottó, H. Kécsa	449·66
Peczarszky Tosa, Aracs	531—	Junker József, Nákófalva	487·77		
Szekulits Steva, Kumán	530—	Glavas Milutin, Aracs	486—		
Tóth Ferencz, Mokrin	530—	Mayer Mátyás, N.-Tószeg	485·97		
Neurohr Jakab, Grabác	529·98	Kada István, N.-Kikinda	481·32		
Lassó János, N.-Kikinda	529·84				
Eibenschütz Gerő, N.-Becskerek	526·30				
Mattiasits Fer.*, N.-Szt-Miklós	524·24				
		Póttagok:			
		Réczey Gyula*, N. Becskerek	478—		
		Paszku Juon, N.-Kömlös	476·61		

Kelt Torontálvármegye törvényhatósági bizottságának 1890. évi október hó 13-án s folytatva következő napjain N.-Becskereken tartott rendes őszi közgyűléséből Kiadta: Rigó István, m. aljegyző.

